

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

WIJZIGINGEN INZAKE SUCCESSIERECHT

I Algemeen.

Het successierecht is een indirecte Rijksbelasting op de overgangen uit oorzaak des doods of door overlijden.

Er wordt evenwel een onderscheid gemaakt tussen het *eigenlijke successierecht* en het *recht op overgang bij overlijden*.

Het *eigenlijke successierecht* is verschuldigd, wanneer de overledene op de dag van het overlijden Rijksinwoner was, d.w.z. wanneer hij op het ogenblik van zijn overlijden in België « zijn domicilie of de zetel van zijn vermogen heeft gevestigd » (art. 1 Wb. S.) en het recht wordt geheven op de *nettowaarde* van de nalatenschap, ongeacht de aard en de ligging van de goederen.

Het *recht van overgang bij overlijden* is verschuldigd, wanneer de afgestorvene op de dag van het overlijden een niet-Rijksinwoner was en het recht is enkel verschuldigd op de *bruto-waarde* van de in België gelegen onroerende goederen.

Buiten het verschil, wat de hoedanigheid van de overledene en de belastbare grondslag betreft, zouden nog andere afwijkingen kunnen worden vermeld (aldus worden o.a. de abattementen — waarvan hierna sprake — niet toegestaan op het stuk van het recht van overgang bij overlijden), doch ze kunnen voor deze uiteenzetting zonder enig bezwaar achterwege blijven.

Bij het K.B. nr. 12 van 18 april 1967 (B.S. 20 april 1967) worden in het successierecht aanzienlijke wijzigingen aangebracht die hierna bondig gecommentarieerd worden. Ze betreffen inzonderheid het *eigenlijke successierecht*, doordat voor het recht van overgang bij overlijden alleen de in België gelegen onroerende goederen in aanmerking komen.

Het zal wel verwondering baren dat, in strijd met art. 110 van de grondwet die daartoe een wet vereist, die wijzigingen aangebracht worden bij K.B. Doch de Koning werd bij art. 2, par. 4, van de wet van 31 maart 1967 (B.S. van 4 april 1967), gemachtigd om, bij in Ministerraad overlegde besluiten, o.a. wijzigingen aan te brengen in verscheidene artikelen van het Wetboek der successierechten (die artikelen worden in voormeld art. 2, par. 4, beperkend opgesomd).

Hierna zal herhaaldelijk verwezen worden naar het Verslag aan de Koning dat aan genoemd K.B. nr. 12 voor-

afgaat en naar de ministeriële omzendbrief nr. E.E./E.L. 499 van 17 april 1967 waarin de aangebrachte wijzigingen worden toegelicht. Eenvoudigheidshalve zal daarnaar respectievelijk met « Verslag aan de Koning » en met « Omzendbrief » worden verwezen.

De betrokken wijzigingen zijn in werking getreden op 30 april 1967 d.i. de 10e dag na de bekendmaking van het K.B. nr. 12 in het B.S., d.w.z. dat ze van toepassing zijn op de nalatenschappen ten gevolge van sterfgevallen die zich van 30 april 1967 af hebben voorgedaan.

II. Bedingen ten behoeve van een derde. — Levensverzekeringen.

De sommen of waarden die een derde geroepen is *gratis* te ontvangen bij het overlijden van de bedinger, worden — overeenkomstig art. 8 Wb. S. — voor de heffing van het successierecht, geacht als legaat door die derde te zijn verkregen uit de nalatenschap van de bedinger, indien op het beding het registratierecht op de schenkingen niet werd geheven.

Luidens het Verslag aan de Koning worden hierbij voornamelijk de sommen of waarden beoogd die verkregen worden ingevolge een door de overledene ten bate van de verkrijger gesloten levensverzekering.

1. Het beding moet niet meer uitgaan van de overledene zelf.

Op grond van voormeld art. 8 Wb. S. was het successierecht alleen dan verschuldigd, wanneer het beding *juridisch uitging van de overledene*.

Verzekeringen werden dan ook gesloten door de echtgenoot-verkrijger en zelfs door een derde op het leven van de overledene : op die wijze ontsnapten de aldus gratis verkregen sommen of waarden aan het successierecht.

Het verslag aan de Koning vermeldt dat « er eveneens werd vastgesteld dat sommige familievennootschappen levensverzekeringen afsluiten, soms voor grote bedragen, ten bate van de vennoten-zaakvoerders, die praktisch enige eigenaars zijn van de onderneming of nog dat andere vennootschappen belangrijke levensverzekeringen afsluiten, op het leven van de leden van het hoger

kaderpersoneel ten bate van de weduwen, kinderen of andere familieleden van die personen. Alhoewel de premies in die gevallen betaald worden door de vennootschap, is het in werkelijkheid de persoon, op wiens leven de verzekering afgesloten wordt, die economisch de premies afdraagt.»

Om die redenen wordt genoemd artikel 8 «aangevuld in die zin, dat het niet alleen zou slaan op de bedingen door de overledene gemaakt doch ook op de bedingen welke van de echtgenoot of van een derde uitgaan». (Verslag aan de Koning).

Dienvolgens is het successierecht voortaan verschuldigd op de sommen of waarden die verkrijger bekomt op grond van:

a) een levensverzekering door een vrouw in eigen voordeel gesloten op het leven van haar man;

b) een levensverzekering door een vennootschap gesloten op het leven van haar zaakvoerder, beheerder, directeur enz. (cfr. Omzendbrief, par. 14).

Nochtans, wanneer de sommen verkregen worden bij het overlijden van de «de cuius» ingevolge een beding door een andere persoon dan de overledene, dan is het successierecht niet verschuldigd, zo die andere persoon zelf gratis (uit vrijgevigheid) ten behoeve van de verkrijger heeft bedongen. Zo zulks het geval is, dan zal art. 8 eventueel bij het overlijden van die andere persoon moeten worden toegepast. Bijvoorbeeld, wanneer die andere persoon overlijdt vóór degene op wiens leven de verzekering werd gesloten of binnen drie jaar na het overlijden.

Er wordt op gewezen dat op renten en kapitalen, gevestigd tot uitvoering van een wettelijke verplichting, het successierecht niet verschuldigd was en is, want in dat opzicht werd niets gewijzigd.

Bovendien wordt opgemerkt dat de nieuwe tekst van art. 8 in ruime mate de administratieve rechtspraak bevestigt, aangezien in die tekst uitdrukkelijk wordt bepaald dat art. 8 niet van toepassing is «op de renten en kapitalen die door tussenkomst van de werkgever van de overledene werden gevestigd ten behoeve van de weduwe van de overledene of, bij gebreke, ten behoeve van zijn minderjarige kinderen, tot uitvoering hetzij van een groepsverzekeringscontract onderschreven ingevolge een bindend reglement van de onderneming en beantwoordende aan de voorwaarden gesteld door de reglementering betreffende de controle van zulke contracten, hetzij van het bindend reglement van een voorzorgsfonds opgericht ten behoeve van het personeel van de onderneming». Luidens de omzendbrief (par. 14) is die «vrijstelling zonder onderscheid toepasselijk op de renten of kapitalen die werden gevestigd door middel van door het reglement voorgeschreven afhoudingen op het loon van de werknemers of van de bijdragen die door dit reglement ten laste van de onderneming werden gelegd. Er bestaat geen vrijstelling voor het gedeelte van de renten en kapitalen die gevestigd werden door bijdragen die door de overledene werden gestort, op een ogenblik dat hij geen deel meer uitmaakte van het personeel van de onderneming op wiens initiatief het groepsverzekeringscontract werd onderschreven.»

2. Verkrijging niet meer BIJ het overlijden.

Tot dusver gaf «het beding ten behoeve van een derde slechts aanleiding tot heffing van het successierecht indien deze laatste ertoe geroepen is te verkrijgen bij het overlijden van de bedinger of op een datum die dit overlijden als uitgangspunt heeft. De voordelen die ingevolge een dergelijk beding verkregen worden vóór het overlijden van de bedinger of opvorderbaar zijn op een latere datum dan diens overlijden, zijn niet vatbaar voor

belasting uit hoofde van de nalatenschap van de bedinger.» (Verslag aan de Koning.)

Het K.B. nr. 12 van 18 april 1967 brengt eveneens hierin wijziging: «Voortaan is het successierecht verschuldigd», aldus par. 14 van de omzendbrief, «wanneer de verkrijger geroepen was het voordeel van het beding te ontvangen binnen de drie jaar vóór het overlijden van de overledene — dit per analogie met de bepaling in art. 7 voor de schenkingen binnen de drie jaar vóór het overlijden — of wanneer hij geroepen is dit voordeel te verkrijgen op een datum die zich na het overlijden situeert. In deze beide gevallen is het evenwel vereist dat het beding juridisch uitgaat van de overledene.»

Ter verduidelijking worden in de omzendbrief (par. 14) de volgende voorbeelden opgenomen:

a) «Spaarcontract waarbij een vennootschap mits storting van een jaarlijkse bijdrage door een particulier zich tegenover laatstgenoemde verbindt hem een zekere som te betalen op een vastbepaalde datum, indien hij op dat ogenblik nog in leven is; in de onderstelling dat hij alsdan zou overleden zijn, wordt er bedongen dat de som op dezelfde datum aan zijn echtgenote zal betaald worden.

Indien de particulier vóór de voorziene datum overlijdt, moet art. 8 toegepast worden op de schuldvordering die de echtgenote ingevolge dit overlijden bekomt.»

b) Wanneer een onroerend goed door twee personen verkocht wordt met beding dat de prijs zal betaald worden, binnen het jaar na het overlijden van de langstlevende van de verkopers, aan een bepaalde derde, is art. 8 voor de helft van de prijs toepasselijk zowel bij het overlijden van de eerststervende als bij het overlijden van de langstlevende der verkopers.»

c) «Bij verkoop van een onroerend goed mits beding dat de prijs bij het overlijden van de koper aan een aangeduide derde zal moeten betaald worden, moet art. 8 toegepast worden bij het overlijden van de verkoper wanneer op dat ogenblik de koper nog in leven is of wanneer hij is overleden binnen de drie jaar vóór de datum van het overlijden van de verkoper.

In al deze gevallen zullen voor de waardering bij het overlijden van de sommen die na dit overlijden betaalbaar zijn, de regels gevolgd worden die gelden voor de waardering van de legaten van sommen op termijn.»

3. Bedingen tussen echtgenoten.

Op grond van het vroegere art. 8 werd de door een echtgenoot ten voordele van zijn medeëchtgenoot onderschreven verzekering belast op het gehele bedrag ervan, zelfs wanneer de echtgenoten gehuwd waren onder een stelsel van gemeenschap, d.w.z. zelfs wanneer de «premies met gemene penningen werden gekweten».

Voortaan wordt de economische werkelijkheid in acht genomen, want — luidens de nieuwe wettekst — «wanneer de overledene gehuwd was onder een stelsel van gemeenschap van goederen, worden de sommen, renten of waarden, die aan zijn echtgenoot toevallen ingevolge een door deze echtgenoot afgesloten levensverzekering of contract met vestiging van rente, zomede de sommen, renten of waarden, die hij geroepen is kosteloos te ontvangen ingevolge een contract bevattende een door de overledene of door een derde ten behoeve van de echtgenoot gemaakt beding, geacht als legaat door de echtgenoot te zijn verkregen, doch enkel tot beloop van de helft.

Wanneer de sommen, renten of waarden worden verkregen als tegenwaarde voor eigen goederen van de overledene, dan is het successierecht verschuldigd op het algehele bedrag ervan.

Het successierecht is *niet* verschuldigd, wanneer be-
wezen wordt dat de sommen, renten of waarden ver-
kregen worden als tegenwaarde voor *eigen* goederen van
de *echtgenoot-verkrijger*.

Volgens de omzendbrief (par. 14) is de bovenstaande
regeling zonder onderscheid toepasselijk:

- a) « op de door een echtgenoot ten bate van zijn mede-
echtgenoot onderschreven levensverzekering;
- b) « op een gezamenlijk door twee echtgenoten on-
derschreven levensverzekering ten bate van de langstle-
vende; »
- c) « op een door een derde op het hoofd van de over-
ledene ten bate van diens echtgenoot onderschreven
verzekering (bv. verzekering onderschreven door een
vennootschap op het hoofd van haar bediende ten be-
hoeve van de echtgenoot van deze laatste); »
- d) « op een contract van rentevestiging door de twee
echtgenoten met terugvalling ten bate van de langstle-
vende. »

Voorbeelden :

a. « Levensverzekering door de overledene, gehuwd on-
der een stelsel van gemeenschap van goederen, onder-
schreven ten bate van zijn echtgenoot voor een kapitaal
van 1.000 fr. Bij het overlijden is art. 8 toepasselijk op
500.000 fr. »

b. « Verkoop door twee echtgenoten van een goed der
gemeenschap mits een jaarlijkse rente van 30.000 fr.,
die bij het overlijden van de eerststervende terugvalt op
de langstlevende. In de veronderstelling dat bij het over-
lijden van de eerststervende de langstlevende 66 jaar is,
zal deze de successierechten moeten betalen op een som
van 120.000 fr., hetzij 15.000 fr. x 8. »

4. Gezamenlijke rentevestiging door echtgenoten.

Algemeen werd aangenomen dat art. 8 niet moest wor-
den toegepast in het geval waarin echtgenoten geza-
menlijk een lijfrente vestigden ten bate van de langst-
levende.

De nieuwe tekst van art. 8 wijkt daarvan af en plaatst
zulke rentevestiging « uitdrukkelijk op dezelfde voet als
de gezamenlijke levensverzekering, d.i. de verzekering
die door beide echtgenoten wederkerig ten voordele van
de overlevende afgesloten wordt » (Verslag aan de Ko-
ning).

In de omzendbrief (par. 14) wordt in dit verband
voorgeschreven, dat « deze nieuwe regeling ook gevolgd
moet worden bij een gezamenlijke verkoop van onro-
erende goederen door twee echtgenoten mits de betaling
van een lijfrente die terugvalbaar is op de langstlevende
van de echtgenoten ».

5. Nieuwe verplichting voor verzekeringsmaatschappijen en dergelijke.

Ten aanzien van de in art. 8 aangebrachte en hier-
boven bondig toegelichte wijzigingen is art 97 Wb. S. aan-
gepast, « in deze zin dat de in laatstgenoemd art. ver-
melde natuurlijke of rechtspersonen aan het bestuur een
kennisgeving zullen moeten verstrekken niet allen bij
de betaling van de sommen, renten of waarden die na
het overlijden worden verkregen ingevolge een contract
bevattende een door de overledene gemaakt beding ».
(Verslag aan de Koning).

III. Vermeerdering, na het overlijden, van de actieve samenstelling van de nalatenschap.

De artt. 3, 4 en 5 van het K.B. nr. 12 van 18 april 1967

betreffen de vermeerdering, na het overlijden, van de
actieve samenstelling van de nalatenschap.

De opsomming van de gebeurtenissen, waardoor het
actief van de nalatenschap vermeerderd en waardoor een
nieuwe aangifte moet worden ingediend, wordt aange-
vuld met: « de erkenning van het eigendomsrecht van
de overledene op door een derde bezeten goederen »,
welke aanvulling in het Verslag aan de Koning volgen-
derwijze wordt verduidelijkt: « de eenvoudige erken-
ning door een derde, buiten elk geschil om, van het
eigendomsrecht van de overledene op de door deze derde
bij het opvallen van de nalatenschap als eigenaar be-
zeten goederen. »

Wanneer de gebeurtenis, ten gevolge waarvan het in-
dienen van een nieuwe aangifte verplicht wordt, een
vonnis is, dan loopt voortaan de indieningstermijn
te rekenen van de datum van het vonnis, zulks — en dit
is nieuw — « *niettegenstaande verzet of beroep* ». De be-
lastbare waarde waarvoor de goederen in de nieuwe aan-
gifte moeten voorkomen, is de waarde op de dag van het
vonnis, van de dading of van de gebeurtenis, uitgangs-
punt van de indieningstermijn.

IV. Geen aanhechting meer van afschriften van ver- zekeringspolissen.

Art. 46, 1e lid, Wb. S., legde voor de door de overledene
nagelaten *lichamelijke roerende* goederen de verplichting
op, bij de aangifte een door de verzekeraar voor echt
verklaard afschrift van de op de overlijdensdag van
kracht zijnde polissen te voegen.

Bij art. 7 van het K.B. nr. 12 van 18 april 1967 wordt
die verplichting afgeschaft, omdat ze « dubbel gebruik
vormt met de verplichting van kennisgeving die aan de
verzekeraars is opgelegd bij art. 103¹ Wb. S » (Verslag
aan de Koning).

De aangevers moeten evenwel « betreffende deze po-
lissen in de aangifte de « vermeldingen opnemen die bij
de vigerende wetgeving zijn voorgeschreven; tevens zul-
len zij in de aangifte de goederen moeten aanduiden
die het voorwerp uitmaken van de polissen en de waarde
moeten laten kennen waarvoor ze verzekerd zijn » (ibid).

Luidens de omzendbrief (par. 13) is deze regeling van
toepassing « op alle aangiften die worden ingeleverd na
de datum van inwerkingtreding van het K.B., ook al
hebben ze betrekking op overlijdens die vóór die datum
zijn voorgevallen. »

Wanneer de betrokken goederen op de dag van het
overlijden *niet* verzekerd waren, dan moet zulks uit-
drukkelijk in de aangifte worden bevestigd.

Anderdeels moeten de beroepsverzekeraars « binnen de
maand na de dag waarop « zij kennis hebben van het
overlijden van een persoon » (of van dezes echtgenoot),
met wie een verzekeringscontract betreffende de nagela-
ten *lichamelijke roerende* goederen werd gesloten, aan
de daartoe aangewezen ambtenaar bericht geven en aan-
duidingen verstrekken overeenkomstig het bepaalde in
art. 103¹ Wb. S.

V. Nieuw tarief.

Bij art. 8 van het K.B. nr. 12 van 18 april 1967 wordt
voor het successierecht en voor het recht van overgang
bij overlijden een nieuw progressief tarief (cf. art. 48
Wb. S.) ingevoerd (voor het registratierecht op de schen-
kingen geldt hetzelfde tarief).

Omwille van de duidelijkheid en om vergelijkingen mo-
gelijk te maken, worden hierna én het oude én het nieuwe
tarief gereproduceerd :

Oud tarief :

Tarief toepasselijk op het gedeelte van zuiver aandeel gaande				Rechte linie : tusschen echtg. met gemene kinderen of afstammelingen	Tusschen echtg. zonder gemene kinderen of afstammelingen	Tusschen broeders en zusters	Tusschen omen of tantes en neven of nichten	Tusschen grootomen of groottantes en klein-neven of kleinnichten	Tusschen alle andere personen
				%	%	%	%	%	%
van	1 F.	t/m	20.000	1,40	6,60	12,10	14,30	16,50	19,30
van +	20.000	t/m	50.000	1,70	6,60	12,10	14,30	16,50	19,30
van +	50.000	t/m	100.000	2,20	6,60	12,10	14,30	16,50	19,30
van +	100.000	t/m	200.000	2,80	6,60	12,10	14,30	16,50	19,30
van +	200.000	t/m	500.000	3,30	7,70	12,10	14,30	16,50	19,30
van +	500.000	t/m	1.000.000	3,90	8,80	14,30	17,10	19,30	22,00
van +	1.000.000	t/m	2.000.000	5,00	11,00	19,30	22,00	24,20	27,00
van +	2.000.000	t/m	3.000.000	6,10	13,20	24,20	27,00	29,20	31,90
van +	3.000.000	t/m	4.000.000	7,20	15,40	29,20	31,90	34,10	36,90
van +	4.000.000	t/m	5.000.000	8,30	17,60	34,10	36,90	39,10	41,80
van +	5.000.000	t/m	6.000.000	9,40	19,80	39,10	41,80	44,00	46,80
van +	6.000.000	t/m	7.000.000	10,50	22,00	44,00	46,80	49,00	51,70
van +	7.000.000	t/m	8.000.000	11,60	24,20	49,00	51,70	53,90	56,70
van +	8.000.000	t/m	9.000.000	12,70	26,40	53,90	56,70	58,90	61,60
van +	9.000.000	t/m	10.000.000	13,80	28,60	58,90	61,60	63,80	66,60
boven	10.000.000			15,40	30,80	63,80	67,10	69,30	72,60

Nieuw tarief :

Tarief toepasselijk op de schijf van de schenking of van het zuiver aandeel van de erfenis.			Rechte lijn. Tusschen echtgenoten met gemene kinderen of afstammelingen.		Tusschen echtgenoten zonder gemene kinderen of afstammelingen.		Tusschen broeders en zusters.		Tusschen omen of tantes en neven of nichten.		Tusschen alle andere personen.	
van	tot	inbegrepen	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
F	F		%	F	%	F	%	F	%	F	%	F
1	—	500.000	3		7		13		15		20	
500.000	—	1 miljoen	4	15.000	9	35.000	15	65.000	20	75.000	25	100.000
1 milj.	—	2 miljoen	5	35.000	11	80.000	20	140.000	25	175.000	30	225.000
2 milj.	—	4 miljoen	7	85.000	15	190.000	30	340.000	35	425.000	40	525.000
4 milj.	—	6 miljoen	10	225.000	20	490.000	40	940.000	45	1.125.000	50	1.325.000
6 milj.	—	8 miljoen	13	425.000	25	890.000	50	1.740.000	55	2.025.000	60	2.325.000
8 milj.	—	10 miljoen	15	635.000	30	1.390.000	60	2.740.000	65	3.125.000	70	3.525.000
		Boven 10 miljoen	17	985.000	35	1.990.000	65	3.940.000	70	4.425.000	75	4.925.000

Zoals kan worden vastgesteld, zijn er — van 30 april 1967 af — maar 8 schijven meer (vroeger 16). De eerste voor 1 tot 500.000 fr; de achtste voor wat 10 miljoen fr. overtreft.

De percenten werden afgerond (dus zonder breuk) en enigszins verhoogd, met een maximum van 75 %.

In plaats van 6 klassen zijn er, met ingang van 30 april 1967, maar 5 meer (de vroegere 5e klasse: « groot-omen of groot-tantes en klein-neven of klein-nichten » is vervallen; op wat van die verwanten wordt verkregen, is de nieuwe 5e klasse « tussen alle andere personen » van toepassing).

Het nieuwe tarief is derwijze gesteld dat tegenover elke schijf vermeld wordt, niet alleen het percent van het recht dat op die schijf van toepassing is (onder letter a), doch eveneens het totaal bedrag van de op de vorige schijven verschuldigde belasting (onder letter b), onder voorbehoud echter van de toepassing van de abattementen toegestaan bij art. 56 Wb. S.

Door het nieuwe tarief wordt de belasting verhoogd voor overdrachten in de zijline, alsmede voor overdrachten van belangrijke nalatenschappen in de rechte linie en tussen echtgenoten.

Anderdeels, zoals hierna wordt aangegeven, wordt de vermindering wegens kinderlast beperkt en worden de abattementen (en de bijabattementen) die de erfgenamen in rechte linie en de echtgenoten met kinderen genieten, *verdubbeld* en wordt een abatement van 200.000 fr. toegestaan aan de overlevende echtgenoot *zonder* kinderen uit zijn huwelijk met de overledene.

De verhoging van het tarief wordt gerechtvaardigd door het feit dat de invoering van nieuwe abattementen en de opvoering van de bestaande abattementen (cf. infra VII) een gevoelige vermindering zullen medebrengen « van de ontvangsten voortkomende van de erfennissen in rechte lijn en tussen echtgenoten, en bijzonder van de bescheiden erfennissen of deze nagelaten door personen waarvan de kinderen niet meerderjarig zijn. » (Verslag aan de Koning).

VI. Aanneming.

Artikel 52/2 Wb. S. (art. 6 van de wet van 14 augustus 1947) huldigt het principe dat « voor de toepassing van dit wetboek er geen rekening wordt gehouden met de verwantsband voortspuitend uit aanneming ». Doch het vermeldt vier uitzonderingen op dat principe.

Eén van die uitzonderingen — waarin het aangenomen kind gelijkgesteld wordt met een wettig kind — geldt het geval waarin «het kind, tijdens zijn meerderjarigheid en gedurende ten minste zes jaar, niet onderbroken bijstand en zorgen van de aannemende persoon ontvangen heeft» (art. 52/2, 3e lid Wb. S.).

Bij art. 9, K.B. nr. 12 van 18 april 1967, wordt die tekst gewijzigd met het doel hem te verduidelijken.

Het opzet van de wet van 14 augustus 1947 was, zoals blijkt uit de voorbereidende handelingen van deze wet, «de fiscale gelijkstelling van de aangenomen persoon met een wettig kind slechts dan toe te laten wanneer de aanneming ernstig was en onbetwistbaar beantwoordde aan de bedoelingen van de burgerlijke wetgever (zie Parl. besch., K. van Volksw. buiteng, zitting 1946, nr. 265, en zitting 1946-1947, nr. 76; Parl. Hand., Senaat, vergadering van 24 juli 1947).» (Verslag aan de Koning).

De ondervinding heeft echter aangetoond «dat om nieuwe misbruiken te voorkomen de bedoelingen van de wet van 14 augustus 1947 op een meer preciese wijze moeten vertolkt worden.» (ibid.)

Steunend op de bronnen, te weten «(het vroeger art. 345 van het B.W., dat vóór de wet van 22 maart 1940 de aannemingen op burgerlijk gebied regelde, en tevens door een gelijkaardige bepaling voorkomende in de Franse fiscale wet: art. 420 van het Code de l'enregistrement, dat thans art. 784 is geworden van het Code général des impôts)», (ibid) die de wet van 14 augustus 1947 hebben geïnspireerd en die erop wijzen dat de vereiste bijstand en zorgen die door de wetgever bedoeld werden, deze moeten zijn die de ouders aan hun kind verstrekken, preciseert de nieuwe tekst, «dat het aangenomen kind slechts dan met een wettig kind wordt gelijkgesteld, wanneer het, tijdens zijn minderjarigheid en gedurende ten minste zes onafgebroken jaren, uitsluitend van de aannemende persoon of eventueel van hem en zijn echtgenoot tezamen de hulp en de verzorging heeft gekregen welke wettige kinderen normaal van hun ouders krijgen.» (Omzendbrief, par. 12).

VII. Verhoging van de abattemeten en van de bijabattemeten en invoering van een nieuw abattement.

Vroeger werd van het successierecht (Niet van het recht van overgang bij overlijden) *vrijgesteld*:

1. wat verkregen werd door een «*erfgenaam in rechte linie*» of tussen «*echtgenoten met gemene kinderen of afstammelingen*» ten bedrage van de 1ste schijf van 100.000 fr. Dit abattement werd verhoogd, ten gunste van de *minderjarige* kinderen van de overledene, met 20.000 fr. voor elk volledig jaar nog te verlopen tot hun meerderjarigheid en, ten gunste van de overlevende echtgenoot, met de ½ van de bijkomende abattemeten die «de gemene kinderen samen genieten»;

2. wat verkregen werd door alle *andere* erfgenamen, legatarissen of begiftigden, indien het totale *netto*-bedrag van de nalatenschap 7.000 fr. niet overschrijdt.

Met ingang van 30 april 1967 worden in de vrijstellingen, d.i. in de abattemeten en bijabattemeten (art. 54 Wb. S.), de volgende wijzigingen aangebracht door art. 10, 1e lid, K.B. nr. 12 van 18 april 1967.

1. a) De abattemeten en de bijabattemeten, die de erfgenamen in rechte linie en de echtgenoten met gemene kinderen — ieder op hun aandeel — genoten, worden verdubbeld (200.000 fr. i.p.v. 100.000 fr. en 40.000 fr. i.p.v. 20.000 fr.).

Doch de erfgenamen in rechte linie kunnen — van voormelde datum af — alleen dan nog aanspraak maken op die abattemeten en bijabattemeten, wanneer zij «*door de wet tot de erfenis geroepen zijn*». Met het ge-

volg dat geen abattement meer wordt toegestaan voor het legaat aan een kleinkind, wanneer de vader van de legataris wettelijk erfgenaam is.

b) Met uitwerking op 30 april 1967 heeft echter de overlevende echtgenoot *zonder* kinderen, recht op een abattement van 200.000 fr. (vroeger niet).

2. Het bedrag van 7.000 fr. wordt vervangen door 25.000 fr.: art. 10, 2e lid, K.B. nr. 12 van 18 april 1967.

De opvoering van de abattemeten en bijabattemeten is onbetwistbaar een goede maatregel, doch is in de grond alleen maar de aanpassing aan de levensduurte.

De enige belangrijke «*vooruitgang*» is dan ook ontegensprekelijk het toekennen van een abattement aan de overlevende echtgenoot *zonder* kinderen, daar waar dit vóór 30 april 1967 enkel het geval was voor de overlevende echtgenoot *met* kinderen.

VIII. Vermindering wegens kinderlast.

Met ingang van 30 april 1967 en door art. 11, K.B. nr. 12 van 18 april 1967, worden eveneens in de voor kinderlast toegestane verminderingen (art. 56 Wb. S.) veranderingen aangebracht.

Vroeger werd op de door de erfgenamen, legatarissen of begiftigden verschuldigde rechten een vermindering met 2 % toegestaan voor ieder wettig kind dat zij bij het opvallen van de nalatenschap hadden, ongeacht het aantal en de leeftijd van die kinderen. Bovendien gold voor die vermindering *geen maximum*.

Anderdeels werd de vermindering verleend voor de *kleinkinderen* van de erfgenaam, van de legataris of van de begiftigde.

Ten slotte bedroeg de vermindering 4 % voor ieder wettig kind dat de overlevende echtgenoot uit zijn huwelijk met de overledene had.

De in die regeling aangebrachte wijzigingen komen hierop neer:

1. de vermindering wegens kinderlast wordt in drie opzichten *beperkt*:

a) De vermindering wordt alleen nog toegestaan aan erfgenamen, legatarissen en begiftigden die *ten minste 3 wettige kinderen in leven hebben* en die *ieder minder dan 21 jaar oud zijn*;

b) Alleen *minderjarige* kinderen komen in aanmerking voor de berekening van de vermindering;

c) De vermindering wordt beperkt tot 2.500 fr. *per kind* (nochtans slechts tot 5.000 fr. *per kind* voor de overlevende echtgenoot).

2. *Geen* vermindering wordt nog toegestaan voor de *kleinkinderen* van de erfgenaam, van de begiftigde of van de legataris.

3. De vermindering met 4 % wordt aan de overlevende echtgenoot toegestaan, zonder dat het belang heeft of de wettige kinderen al dan niet werden behouden uit het huwelijk met de overledene of met de schenker.

4. Voor de toepassing van de vermindering wordt, zoals vroeger, het «*ontvangen*» kind — althans «*voor zover het levensvatbaar geboren wordt*» — gelijkgesteld met het geboren kind (nieuw art. 56, slotalinea).

De aldus gewijzigde verminderingen vallen voor «*kroostrijke gezinnen*» in vele gevallen uiterst ongunstig uit, want bijv. een erfgenaam met 5 kinderen *ten laste* — 3 zijn meer dan 21 jaar oud, doch studeren nog en 2 zijn minderjarig — bekomt *geen* vermindering meer, waar hij vroeger 10 % vermindering genoot.

De «*achteruitgang*» voor gemelde gezinnen blijkt o.m. uit het volgende: Een weduwe *zonder* kinderen die 500.000 fr van haar man erft, betaalt thans 35.000 fr (7 % x 200.000) of 21.000 fr. successierecht, tegen vroeger 36.300 fr. of 15.300 fr. *minder*.

Wanneer die weduwe echter 5 kinderen ten laste heeft, van wie maar 2 minderjarig zijn en de andere 3 studeren, zal zij meestal *meer* betalen dan vroeger.

Ten gevolge van die wijzigingen werd art. 42, III, Wb. S., bij art. 6 van het K.B. nr. 12 van 18 april 1967 aangepast in die zin dat de toekenning van de vermindering ondergeschikt blijft aan « de vermelding in de aangifte van nalatenschap van de minderjarige kinderen voor wie

de vermindering wordt aangezocht. De aangifte dient echter de kinderen niet te vermelden voor wie geen vermindering kan worden genoten » (Verslag aan de Koning).

CHRISTIAN AMERIJCKX, *Advocaat,*
Assistent aan de Rijksuniversiteit te Gent,
Docent aan het Provinciaal Hoger Instituut van
Bestuurswetenschappen te Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 31 oktober 1966.

Voorzitter-verslaggever: M. Van Beirs.
Advocaat-generaal: M. Colard.

Verzekeringen. — Onderscheid tussen schadeverzekering en sommenverzekering. — Collectieve ongevalverzekering. — Beding dat bij een dodelijk ongeval een bedrag van «ten hoogste» 100.000 frank zal vergoed worden. — Schadeverzekering.

Een sommenverzekering dekt bepaalde risico's ten belope van een bij voorbaat bedongen som, ongeacht de werkelijk geleden schade. De schadeverzekering heeft uitsluitend tot voorwerp de werkelijk geleden — gehele of gedeeltelijke — schade te dekken.

In de polis van de betreffende collectieve ongevallenverzekering is bedongen dat de verzekeraar aan de ouders van een kind, dat het slachtoffer wordt van een dodelijk ongeval, een bedrag van «ten hoogste» 100.000 fr. zal vergoeden: daaruit volgt noodzakelijk dat het risico niet gedekt is tot beloop van een bij voorbaat bedongen som, maar in verband met de werkelijk geleden schade.

Assurantie van de Belgische Boerenbond
t./ Hayen, Mommen en Otten-Berx.

Gelet op het bestreden arrest, op 3 februari 1966 door het Hof van beroep te Luik gewezen;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1134, 1250, 1251, 1319, 1320, 1322 van het Burgerlijk Wetboek en van de bewijskracht van de polis nummer 912.541 waarbij eiseres het gemeentebestuur van Zepperen verzekerd heeft tegen de ongevallen waarvan de in de lagere gemeentelijke jongensschool te Zepperen opgevoede kinderen het slachtoffer zouden zijn, van de artikelen 22 van de wet op de verzekeringen dd. 11 juni 1874 en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest na vastgesteld te hebben dat eerste verweerder op strafgebied veroordeeld werd wegens onvrijwillige doding van het kind Otten Omer en tweede verweerster burgerlijk verantwoordelijk verklaard werd voor eerste verweerder, en dat verweerders verantwoordelijk waren voor 1/3 der schadelijke gevolgen van het ongeval, beslist heeft dat eiseres die, in uitvoering van de polis, een kapitaal van 100.000 frank aan de ouders van het slachtoffer uitbetaald had, het derde van dit kapitaal tegen verweerders niet kon terugvorderen, en deze beslissing gestaafd heeft op de volgende overwegingen:

1. de polis nummer 912.541 afgesloten tussen eiseres, als verzekeraar en het gemeentebestuur van Zepperen, heeft een indemnitair karakter en strekt tot schadeloosstelling betreffende de betaling der geneeskundige kos-

ten en het forfaitair bedrag van 10.000 frank voor de begrafeniskosten doch is een sommenverzekering betreffende het kapitaal van 100.000 frank dat, in geval van overlijden van het slachtoffer, aan de ouders Otten uitbetaald wordt, en om die reden mag eiseres dit kapitaal niet terugvorderen tegen eerste verweerder,

2. eiseres kan evenmin tegen eerste verweerder de conventionele subrogatie in de kwijting (door de ouders van het slachtoffer getekend) bevat inroepen,

3. eiseres, in zover zij die 100.000 frank aan de ouders uitbetaald heeft, heeft haar eigen schuld gedelgd,

4. de ouders hebben slechts de materiële schade gevraagd die niet vergoed werd in het forfaitair bedrag der begrafeniskosten alsook de overige materiële schade aan fiets en klederen niet voorzien in de polis,

5. de gevraagde morele schade komt niet ter sprake, wijl de polis slechts de materiële schade beoogt;

6. de conventionele subrogatie in de kwijting bedongen moet te goeder trouw geïnterpreteerd worden,

eerste onderdeel, terwijl door de polis uitdrukkelijk bedongen wordt dat de verzekeraar aan de ouders van een kind dat het slachtoffer wordt van een dodelijk ongeval een bedrag, beperkt tot 100.000 frank, zal uitbetalen voor de schade voortvloeiende uit het overlijden van het kind,

terwijl dit beding bijgevolg een indemnitair karakter vertoont, terwijl de door het bestreden arrest bedoelde aanvullende bijzondere voorwaarden van de polis duidelijk preciseren dat dit bedrag een maximum waarborg is waarin de stoffelijke schade «begrepen» is, hetgeen noodzakelijkerwijze insluit dat de gebeurlijke morele schade er in ook begrepen is,

terwijl eiseres die de bedongen vergoeding van 100.000 frank uitbetaald heeft, volgens artikel 22 van de wet gesubrogeerd was in de rechten van de ouders tegen eerste verweerder, derde verantwoordelijke,

tweede onderdeel, terwijl alleszins eiseres gesubrogeerd werd door artikel 16 van de polis, luidend als volgt:

«Door het sluiten van dit contract, doen de verzekeren de maatschappij in al hun rechten en rechtsvorderingen treden tegen gelijk welke persoon, welke verantwoordelijk is voor het ongeval, uit gelijk welken hoofde en zulks tot het bedrag van de sommen, welke betaald worden of moeten betaald worden om reden van het ongeval,

Op aanvraag van de maatschappij zullen zij die indeplaatsstelling herhalen bij afzonderlijke akte,

Het is nochtans verstaan dat de maatschappij geen verhaal zal nemen op de verzekerden, noch op de leerlingen, hun ouders of voogden»,

derde onderdeel, terwijl bovendien eiseres gesubrogeerd werd in de rechten van de ouders door de kwijting die door hen getekend op 8 oktober 1964 en afgeleverd werd, en die luidt als volgt:

«Ondergetekende Mr. en Mev. Otten verklaren de

Assurantie van de Belgische Boerenbond in hun plaats te stellen voor het terugvorderen van de schade tegenover de voor dit ongeval gebeurlijk verantwoordelijke derde persoon, van de som van 100.000 frank betaald uit hoofde van hare verplichtingen ingevolge de voorwaarden van polis nummer 912.541»,

vierde onderdeel, terwijl het bestreden arrest niet heeft kunnen beslissen, zonder de bewijskracht van bedoelde polis en van bedoelde kwijting, te schenden, dat eiseres niet verplicht was aan de ouders van het slachtoffer de 100.000 frank uit te betalen of dat zij deze som niet uitbetaald had wegens de schade door de ouders geleden ten gevolge van het overlijden van hun kind, en zulks overeenkomstig de polis,

vijfde onderdeel, terwijl het feit dat eiseres haar eigen schuld zou uitbetaald hebben, hetgeen trouwens het geval is voor al de sommen door een verzekeraar uitbetaald, niet wegneemt dat eiseres wettelijk gesubrogeerd werd in de rechten van de ouders van het slachtoffer tegen de derde verantwoordelijke,

zesde onderdeel, terwijl het feit dat de ouders het kapitaal van 100.000 frank niet zouden gevraagd hebben niet wegneemt dat zij, volgens de door hen getekende kwijting, dit kapitaal aanvaard hebben en gepreciseerd hebben dat het uitbetaald werd in uitvoering van de polis, zulks met een uitdrukkelijk beding van subrogatie,

zevende onderdeel, terwijl alleszins het bestreden arrest dat enerzijds aanneemt dat het overeenkomstig de polis is dat «in geval van overlijden van het slachtoffer een kapitaal van 100.000 frank aan de ouders uitbetaald wordt», anderzijds geenszins vaststelt dat de ouders geen schade geleden hadden ten belope van 100.000 frank en ten slotte uitdrukkelijk beslist dat eerste verweerder als derde verantwoordelijke verplicht was de gehele schade van de ouders te vergoeden, daardoor impliciet vastgesteld heeft dat eiseres een schuld uitbetaald heeft die tevens de schuld was van eerste verweerder,

terwijl het bijgevolg niet wettelijk kon beslissen dat eiseres niet gesubrogeerd was in de rechten van de ouders,

terwijl minstens uit de bewoordingen van het bestreden arrest onmogelijk kan uitgemaakt worden om welke reden eiseres die, zoals eiseres in haar conclusie het staande hield, ten gevolge van een beding ten voordele van derden in de polis bevat, vergoedingen aan deze derden — zijnde de ouders van het slachtoffer — uitbetaald had, de subrogatie uitdrukkelijk door artikel 16 van de polis voorzien, als deel uitmakende van dit beding, niet kon invoeren,

terwijl het bestreden arrest bedoelde passus van de besluiten niet of minstens onduidelijk beantwoordt heeft,

terwijl zijn beslissing bijgevolg niet wettelijk gemotiveerd voorkomt, naar luid van artikel 97 van de Grondwet,

achtste onderdeel, terwijl om de afwijzing van de eis van eiseres tot terugvordering van het door haar uitbetaalde kapitaal te rechtvaardigen, het bestreden arrest had moeten vaststellen dat eerste verweerder, als derde verantwoordelijke voor het dodelijk ongeval, niet verplicht was de ouders van het kind te vergoeden ten belope van 100.000 frank wegens de schade die het gevolg was van het overlijden van hun kind,

terwijl dit vraagpunt door het bestreden arrest niet opgelost en niet eens behandeld of onderzocht werd,

terwijl zijn beslissing dus niet wettelijk gemotiveerd voorkomt:

Over het eerste en het vierde onderdeel samen:

Overwegende dat het arrest, om te beslissen dat eise-

res het recht niet heeft tegen de derde persoon, aansprakelijk voor het ongeval, geheel of ten dele de vergoeding van 100.000 frank terug te vorderen, welke zij in uitvoering van een gemeenschappelijke verzekeringspolis nummer 912.541 aan de ouders van de getroffene uitbetaald heeft, hierop steunt dat eiseres zich kan beroepen noch op de bepalingen van artikel 22 van de wet van 11 juni 1874 noch op een conventionele subrogatie;

Dat de rechter de toepassing van gezegde wetsbepaling verwerpt om de enkele reden dat ten deze de polis, in zover zij het bedoeld kapitaal betreft, geen indemnitaire verzekering maar een sommenverzekering is;

Overwegende dat een verzekering van sommen bepaalde risico's dekt ten belope van een bij voorbaat bedongen som, ongeacht de werkelijk geleden schade, terwijl de indemnitaire verzekering uitsluitend tot voorwerp heeft de werkelijk geleden schade te dekken al weze het slechts een gedeelte ervan;

Dat luidens het litigieus beding van de polis, de verzekeraar voor geval van dood een bedrag van «ten hoogste» 100.000 frank zal vergoeden, waaruit noodzakelijk volgt dat het risico niet gedekt is ten belope van een bij voorbaat bedongen som maar in verband met de werkelijk geleden schade;

Overwegende dat het arrest, om de vordering van de eiseres af te wijzen in zover zij tot de terugbetaling van het uitbetaald kapitaal van 100.000 frank strekt, op bijvoegende wijze ook verklaart dat, wat betreft dit kapitaal, de door de verweerders Otten en Berx «gevraagde morele schade, niet ter sprake komt, wijl de verzekeringspolis slechts de materiële schade beoogde»;

Dat het alzo de gedeeltelijke inwilliging van de eis van die verweerders tot vergoeding van de morele schade rechtvaardigt en de betwisting verwerpt die eiseres desaan gaande opgeworpen had door in conclusie aan te voeren dat genoemde verweerders het recht niet meer hadden van de aansprakelijke dader een vergoeding te vorderen betreffende een schade die eiseres hersteld had;

Overwegende dat, waar de verzekeringspolis bepaalt dat in het bedrag van «ten hoogste 100.000 frank» welk uitbetaald zal worden voor de schade voortvloeiend uit het overlijden van het kind, de stoffelijke schade begrepen is, zij geenszins de herstelling van de morele schade uitsluit;

Dat de rechter derhalve, door aan voormeld beding een met zijn bewoordingen onverenigbare uitleg te geven, de bewijskracht van de akte die het vaststelt en waaraan het uitwerking geeft geschonden heeft, en bijgevolg zijn beslissing niet wettelijk verantwoordt;

Dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de vernietiging van de beslissing gewezen over de door eiseres tegen verweerders Hayen en Mommen ingestelde vordering zich moet uitstrekken tot de beslissing gewezen over de tegen deze verweerders door verweerster Otten en Berx ingestelde vordering, welke beslissing op de zelfde onwettelijke beweegredenen steunt en een zelfde geschil hangende tussen al de partijen beslecht;

Om deze redenen:

Vernietigt het bestreden arrest, behalve in zover het de aansprakelijkheid voor het ongeval verdeeld heeft en het het bedrag van de door de verweerders Otten en Berx geleden morele schade heeft vastgesteld, en behalve in zover het de verweerders Hayen en Mommen veroordeeld heeft te betalen: 1. aan eiseres een derde van 10.280 frank hetzij 3.427 frank wegens be-

grafeniskosten en geneeskundige kosten, 2. aan verweerder Otten een derde van 5.430 frank hetzij 1.810 frank wegens materiële schade;

Beveelt dat melding van het thans gewezen arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweerders in drie vierden van de kosten en laat het overige ten laste van eiseres, behalve wat betreft de kosten van betekening aan het Openbaar Ministerie welke algeheel ten laste van eiseres blijven;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

NOOT: Zie H. Van Barneveld, *Inleiding tot de Algemene Assurantiekenning* (blz. 210): «Bij schadeverzekering wordt de geleden schade vergoed. Bij sommenverzekering wordt een tevoren bepaalde som uitgekeerd, die geen verband behoeft te houden met de omvang der schade. De ongevallenverzekering kan het karakter van schadeverzekering dragen, als nl. bij schade geen vaste bedragen worden uitgekeerd, doch slechts een som, gelijk aan de geleden schade. Dit is b.v. het geval bij de sociale ongevallenwetten (waar uitsluitend vergoeding van schade gegeven wordt) en als een particuliere ongevallenpolis bepaalt, dat «ten hoogste» de in de polis vermelde som zal worden uitgekeerd».

HOF VAN CASSATIE

2de Kamer. — 6 februari 1967.

Voorzitter: M. De Bersaques.

Raadsheer-verslaggever: Ridder de Schaetzen.

Advocaat-generaal: M. Delange.

1. Aanmatiging van een naam. — Vereiste. — Wil te laten geloven dat een valse naam de zijne is.
2. Naam. — Onveranderlijkheid. — Openbare orde. — Art. 216 B.W. — Man die in zijn beroeps- of handelsbetrekkingen de naam van zijn vrouw bij de zijne voegt. — Verplichting dit te doen uitkomen door een schrijffteken.

1. *Het in art. 231 S.W. omschreven wanbedrijf vereist niet dat de dader de bedoeling heeft zijn identiteit te verbergen, doch alleen dat hij de wil heeft te doen of te laten geloven dat de valse naam werkelijk de zijne is.*
2. *Art. 216 B.W. dat de man verbiedt in zijn beroepsbetrekkingen de naam van zijn vrouw zonder haar toestemming bij de zijne te voegen, is niet afgeweken van de bepaling van openbare orde van art. 1 van het decreet van 6 fructidor jaar II.*

Een gehuwde, die gebruik maakt van het recht de naam van de echtgenote bij de eigen naam te voegen, moet door een schrijffteken, zoals een verbindingsstreepje, doen uitkomen dat de aldus gedragen naam uit de eigen familienaam én uit die van de echtgenote is samengesteld; anders is er overtreding van art. 1 van voormeld decreet.

Scharff.

Gelet op de bestreden arresten, op 23 juni 1965 en 7 juni 1966 gewezen door het Hof van beroep te Luik;

I. In zover de voorziening gericht wordt tegen het arrest van 23 juni 1965:

Overwegende dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nage-

leefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is:

II. In zover de voorziening gericht wordt tegen het arrest van 7 juni 1966:

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 231 van het Strafwetboek en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest zonder eiser's bewering te betwisten volgens welke hij met in het openbaar de naam «Scharff de Vidts» of «Scharff - de Vidts» aan te nemen nooit de bedoeling heeft gehad zijn ware identiteit te verbergen, de telastlegging, een valse naam in het openbaar gedragen te hebben, tegen eiser bewezen geacht heeft en hem daarom, onder bevestiging van het beroepen vonnis, tot een geldboete veroordeeld heeft, uit overweging dat het door de toepassing van het voormelde artikel 231 van het Strafwetboek niet nodig is dat de beklaagde de bedoeling heeft gehad zijn identiteit te verbergen, aangezien voor bedoeld wanbedrijf slechts het algemeen opzet vereist is, dat eenvoudig bestaat in de bewuste wil het bij de wet verboden feit te plegen, en dit algemeen opzet hier aanwezig is, evenals de bij artikel 231 vereiste openbaarheid,

terwijl zo, voor het wanbedrijf, een valse naam in het openbaar te dragen, weliswaar slechts het algemeen opzet is vereist, met uitsluiting van enig bedrieglijk opzet, de toepassing van artikel 231 toch onderworpen is aan de voorwaarde dat de beklaagde, bij het aannemen van een naam die ondersteld is niet de zijne te wezen gehandeld heeft met het doel ten onrechte te doen geloven dat die naam hem toekomt en dus zijn ware identiteit te verbergen;

Overwegende dat het in artikel 231 van het Strafwetboek omschreven wanbedrijf niet vereist dat de dader de bedoeling heeft zijn identiteit te verbergen, doch alleen dat hij de wil heeft te doen of laten geloven dat de valse naam werkelijk de zijne is;

Dat het middel wettelijke grondslag mist;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 231 van het Strafwetboek, 216 van het Burgerlijk Wetboek (zoals gewijzigd bij de wet van 30 april 1958), 1 en 4 van het decreet van 6 fructidor jaar II (25 augustus 1794), houdende dat een burger geen andere naam of voornaam mag dragen dan die in zijn akte van geboorte vermeld zijn,

doordat het hof van beroep weliswaar aanneemt dat eiser in de uitoefening van zijn beroepsactiviteit gerechtigd was, overeenkomstig het voormelde artikel 216 van het Burgerlijk Wetboek, de naam van zijn vrouw bij zijn eigen familienaam te voegen, doch niettemin het wanbedrijf, een valse naam in het openbaar te hebben gedragen tegen hem bewezen heeft geacht, op grond dat eiser in bepaalde omstandigheden deze twee aldus naast elkaar geplaatste namen heeft gebruikt zonder streep of verbindingsteken ertussen, en het hof van beroep hiertoe overweegt dat, wegens het ontbreken van een dergelijk verbindingsteken «niet meer blijkt dat de namen van de echtgenoten naast elkaar zijn geplaatst, daar deze twee namen in één zijn samengesmolten» met overtreding van de bepaling van openbare orde vastgesteld bij het decreet van 6 fructidor jaar II en betreffende de onveranderlijkheid van de naam,

terwijl in het geval bedoeld in voornoemd artikel 216 van het Burgerlijk Wetboek de man die de naam van zijn vrouw in zijn beroeps- of handelsbetrekkingen gebruikt, die naam eenvoudig bij de zijne voegt, aldus de tekst zelf van voornoemd artikel, dit wil zeggen dat hij de twee namen die elk hun eigen schrijfwijze behouden, eenvoudig naast elkaar plaatst; en terwijl de eis, een streepje te zetten tussen de twee namen, een toevoegsel is aan de wet en bovendien het gebruik

insluit van een schrijffteken dat vreemd is aan beide bedoelde namen, hetgeen precies inbreuk maakt op het beginsel van de onaantastbaarheid van de familienamen, zoals ze in de akten van geboorte van de belanghebbenden zijn vermeld :

Overwegende dat artikel 216 van het Burgerlijk Wetboek, dat de man verbiedt in zijn beroeps- of handelsbetrekkingen de naam van zijn vrouw zonder haar toestemming bij de zijne te voegen, niet is afgeweken van de bepaling van openbare orde van artikel 1 van het decreet van 6 fructidor jaar II ;

Overwegende dat een gehuwde die gebruik maakt van het recht de naam van de echtgenote bij de eigen naam te voegen, door een schrijffteken, zoals een verbindingsstreepje, moet doen uitkomen, dat de aldus gedragen naam uit de eigen familienaam én uit die van de echtgenote samengesteld is, zoniet is er overtreding van artikel 1 van voormeld decreet ;

Dat het middel wettelijke grondslag mist ;

Over het derde middel, afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet,

doordat, in zover het arrest het feit de zogezegde wederrechtelijke toegeëigende naam gebruikt te hebben bij het opmaken van verscheidene akten van zijn ambt, tegen eiser laat gelden als het wanbedrijf bestaande in het dragen van een valse naam in het openbaar, het verzuimt een passend antwoord te geven op het verweermiddel, door eiser in zijn conclusie hieruit afgeleid dat het bedoelde feit, in zover het onderstelt dat het bewezen is — valsheid in authentieke en openbare geschriften zou opleveren, als zodanig buiten het kader van de telastlegging zou vallen :

Overwegende dat het hof van beroep op eisers conclusie passend geantwoord heeft door erop te wijzen dat het feit dat hij als notaris, in de akten van zijn ambt een naam aangenomen heeft die hem niet toekwam, begrepen was in de tegen hem ingebrachte telastlegging en dat eisers bewering dat die feiten buiten de bevoegdheid vallen van de correctionele rechtbank en, in hoger beroep, van het hof van beroep, omdat ze noodzakelijk valsheid in authentieke en openbare geschriften opleveren, niet in aanmerking kon worden genomen wegens het ontbreken van elk gegeven waaruit kan worden uitgemaakt dat ze met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden werden gepleegd en dat ze een schade hebben kunnen berokkenen ;

Dat het middel feitelijke grondslag mist ;

Over het vierde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 231 van het Strafwetboek, 216 van het Burgerlijk Wetboek (zoals gewijzigd bij de wet van 30 april 1958), 1 en 4 van het decreet van 6 fructidor jaar II (25 augustus 1794) houdende dat een burger geen andere naam of voornamen mag dragen dan die in zijn akte van geboorte vermeld zijn, 12 van de wet van 25 ventôse jaar XI (16 maart 1803) houdende inrichting van het notariaat (zoals gewijzigd bij het enige artikel van de wet van 10 juli 1951),

doordat het bestreden arrest weliswaar aanneemt dat het op grond van artikel 216 van het Burgerlijk Wetboek een notaris niet kan worden verboden in zijn beroepsbetrekkingen de naam van zijn echtgenote bij de zijne te voegen wanneer zij, zoals hier, daarin toestemt, doch niettemin het feit de twee aldus naast elkaar geplaatste namen gebruikt te hebben bij het opmaken van akten van zijn ambt, tegen eiser heeft laten gelden als het wanbedrijf bestaande in het dragen van een valse naam in het openbaar, op grond dat krachtens het decreet van 6 fructidor jaar II, het bij bedoeld artikel 216 verleende recht, niet kan worden uitgebreid tot de akten van de burgerlijke stand noch tot de akten opgemaakt door een openbaar ambtenaar, zoals een

notaris, die in de akten van zijn ambt slechts de naam mag dragen die in zijn akte van geboorte en in het benoemingsbesluit voorkomt,

terwijl het recht van een man om in het kader van zijn beroepsactiviteit, volgens de omstandigheden bepaald in artikel 216 van het Burgerlijk Wetboek, de naam van zijn vrouw bij zijn eigen familienaam te voegen precies een door de wet zelf bepaalde afwijking is van de regel waarbij aan iedereen verboden wordt een andere naam te dragen dan die welke in zijn akte van geboorte vermeld is, en terwijl anderzijds wil men onsamenhangende en onaannemelijke toestanden vermijden, dat zelfde recht noodzakelijk moet gelden voor de gehele uitoefening van de beroepsactiviteit van de belanghebbende, met inbegrip, wanneer het, zoals hier, om een notaris gaat, van wat het voornaamste deel van zijn activiteit vormt, dit is het opmaken van de akten van zijn ambt :

Overwegende dat de enige straf, die tegen eiser is uitgesproken wegens overtreding van artikel 231 van het Strafwetboek, wettelijk verantwoord is door de in het tweede middel vermelde feiten, zodat het vierde middel niet ontvankelijk is wegens het ontbreken van belang ;

En overwegende dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is ;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt eiser in de kosten.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 4 september 1967.

Voorzitter : M. Rutsaert.

Raadsheer-verslaggever : M. Gerniers.

Advocaat-generaal : M. Colard.

Huwelijk. — Maatregelen genomen krachtens art. 221 B.W. — Het bevelschrift houdt geen verbod in roerende goederen te vervreemden, in pand te geven of te verplaatsen en beveelt geen maatregel die enige gelijkenis met inbeslagneming vertoont. — Kennisgeving door de griffier. — Verzuim de tekst van art. 600 Rv. en van art. 507 S.W. op te nemen. — Geen nietigheid.

Krachtens art. 221 § 3 lid 2 B.W. moet in de kennisgeving door de griffier van de beschikking die krachtens § 1 door de voorzitter is gegeven, op straffe van nietigheid de tekst van art. 600 Rv. en art. 507 S.W. worden opgenomen.

Uit de geschiedenis van de wet blijkt dat die bepaling ingelast werd omdat art. 557 Rv., betreffende het beslag bij uitvoering, hetzelfde voorschrift bevat, zodat dient aangenomen dat de wetgever, bij de inlassing, slechts maatregelen bedoeld heeft die met inbeslagnemingen te vergelijken zijn.

Nu ten deze het bevelschrift geen verbod inhoudt roerende goederen te vervreemden, in pand te geven of te verplaatsen, en geen maatregel beveelt die enige gelijkenis met de inbeslagneming vertoont, heeft de rechter de bepaling van voormeld lid 2 niet geschonden door erop te wijzen dat ze alleen betrekking heeft op zulke beschikkingen en geen toepassing vindt op een bevelschrift dat, benevens

zekere voorlopige maatregelen van bewaking en bezoek der kinderen, ook een onderhoudsgeld toekent.

De Brabander t./ Verpaelt.

Gelet op het bestreden arrest, op 25 mei 1965 door het Hof van beroep te Gent gewezen;

I. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing over de strafvordering gewezen:

Over het middel afgeleid uit de schending van artikel 221, paragraaf 3, van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden arrest beslist dat artikel 221, paragraaf 3, lid 2, van het Burgerlijk Wetboek, luidens hetwelk de kennisgeving, op straffe van nietigheid, vermelding dient te maken van de tekst van artikelen 600 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van artikel 507 van het Strafwetboek vanzelfsprekend alleen betrekking heeft op het bevelschrift verleend ingevolge artikel 221, paragraaf 1, van het Burgerlijk Wetboek en inhoudende verbod tot vervreemding, hypotheekstelling, inpandgeving of verplaatsing van zekere goederen vatbaar voor wegmaking»,

terwijl bedoelde wetsbepaling geen beperking inhoudt, en volledig verwijst naar alle bevelschriften op grond van artikel 221, paragraaf 1, verleend, zodat de kennisgeving van 14 april 1964 nietig is:

Overwegende dat, bij bevelschrift van 6 december 1958 de voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde, op grond van artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek, voorlopige maatregelen van bewaking en bezoek van de kinderen bevolen heeft, en een onderhoudsgeld aan de echtgenote van eiser toegekend heeft; dat de griffier dit bevelschrift ter kennis van eiser op 14 april 1964 gebracht heeft, zonder de tekst van de artikelen 600 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en 507 van het Strafwetboek in die kennisgeving op te nemen;

Overwegende dat artikel 221, paragraaf 3, lid 1, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt: «Van de beschikking gegeven krachtens paragraaf 1, wordt, op verzoek van de echtgenoot die ze heeft verkregen, aan de andere echtgenoot kennis gegeven door de griffier»..., en lid 2: «In de kennisgeving wordt op straffe van nietigheid, de tekst van artikel 600 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van artikelen 507 van het Strafwetboek opgenomen»;

Overwegende dat uit de voorbereidende werken van de wet van 30 april 1958 blijkt dat de bepaling van artikel 221, paragraaf 3, lid 2, ingelast werd omdat artikel 586 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, betreffende het beslag bij uitvoering hetzelfde voorschrift bevat, zodat dient aangenomen te worden dat de wetgever, bij die inlassing, slechts maatregelen bedoeld heeft die met inbeslagnemingen te vergelijken zijn;

Dat, ten deze het bevelschrift waarop de strafrechtelijke vervolging steunt, geen verbod inhoudt roerende goederen te vervreemden, in pand te geven of te verplaatsen, en geen maatregel voorziet die enige gelijkheid met de inbeslagneming vertoont;

Overwegende derhalve dat het bestreden arrest, door erop te wijzen «dat de bepaling vervat in artikel 221, paragraaf 3, lid 2, van het Burgerlijk Wetboek luidens welke de betekening op straffe van nietigheid vermelding dient te maken van... vanzelfsprekend alleen betrekking heeft op het bevelschrift verleend ingevolge art. 221, paragraaf 1, van het Burgerlijk Wetboek en inhoudende verbod tot vervreemding, hypotheekstelling, in pandgeving of verplaatsing van zekere goederen, vatbaar voor wegmaking» en «dat, waar het litigieus bevelschrift, benevens zekere voorlopige maat-

regelen van bewaking en bezoek der kinderen, ook een onderhoudsgeld toekent, deze gebiedende formaliteit ten deze geen toepassing vindt», de in het middel aangehaalde wetsbepaling niet schendt;

Dat het middel naar recht faalt;

En overwegende dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

II. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen over de door verweerster tegen eiser ingestelde burgerlijke vordering:

Overwegende dat eiser geen bijzonder middel inroept

Om deze redenen:

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiser in de kosten.

HOF VAN CASSATIE.

2e Kamer. — 17 april 1967.

Voorzitter: M. Van Beirs.

Raadshoof-verlaggever: M. Wauters.

Advocaat-generaal: M. Depelchin.

Verkeer. — Rijwielpad. — Reglementair begrip. — «Erkenning» van een deel van de openbare weg door de verbruikers als rijwielpad. — Geen wettelijk gevolg.

Een gedeelte van de openbare weg is reglementair een rijwielpad slechts wanneer het aangeduid is als bestemd voor het verkeer van fietsen, al dan niet met hulpmotor, door speciale borden, namelijk door het gebodsteken 53, dat slechts geldt op het gedeelte van de openbare weg dat begrepen is tussen de plaats waar het aangebracht is en het volgende kruispunt (art. 2, 3 en art. 98 verkeersreglement).

De omstandigheid dat weggebruikers of partijen een gedeelte van de openbare weg als rijwielpad «erkennen» is niet van die aard dat dit gedeelte van de openbare weg als dusdanig wettelijk kan worden beschouwd.

Janssen t./ Dockx.

Gelet op het bestreden vonnis, op 11 oktober 1966 in hoger beroep gewezen door de Correctionele Rechtbank te Turnhout;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artt. 97 van de Grondwet, 418, 420 van het Strafwetboek, 12, 53, 97, 98 van het K.B. van 8 april 1954 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, 6, 1382 en 1383 van het B.W.;

doordat het bestreden vonnis, na verweerder te hebben vrijgesproken van de betichting onopzettelijk slagen en verwondingen aan eiser te hebben toegebracht, de strafrechter onbevoegd heeft verklaard om uitspraak te doen over de vordering van eiser, dit alles om reden dat ten aanzien van de verantwoordelijkheid van de aanrijding, het al dan niet aanwezig zijn van een reglementair herhaald verkeersteken nummer 53, ter zake geen belang heeft, daar het pad in kwestie als dusdanig door de weggebruikers, inbegrepen partijen, als een fietspad erkend wordt, zodat in elk geval elk oorzakelijk verband bij deze eventuele inbreuk, ontbreekt,

terwijl, overeenkomstig art. 6 van het B.W., partijen niet geldig door hun erkenning konden afwijken van de bepalingen die de openbare orde raken, en namelijk van de hoger ingeroepen bepalingen van het K.B. van 8 april 1954 waaruit eventueel kon voortvloeien dat ver-

weerder een overtreding had begaan door zich niet te bevinden op de voorgeschreven plaats op de baan,

terwijl dienvolgens de rechters hadden moeten onderzoeken of verweerder al of niet dergelijke overtreding had gepleegd, of deze overtreding al of niet in oorzakelijk verband stond met het ongeval, en of dienvolgens verweerder al of niet aan eiser schade had toegebracht onder de vorm van onopzettelijke slagen en verwondingen zoals voorzien door art. 1382 en 1383 van het B.W. en 418 en 420 van het Strafwetboek;

en terwijl geen enkel verband te leggen is tussen de trouwens nietige juridische daad van partijen, waardoor zij het pad in kwestie als een fietspad zouden erkend hebben, en de louter feitelijke vraag te weten of de eventuele overtreding door verweerder gepleegd al of niet in oorzakelijk verband stond met het ongeval, zodat voormelde beschouwingen van het bestreden vonnis niet kunnen dienen als motivering van de beslissing van de rechters, zoals vereist door art. 97 van de Grondwet;

Overwegende dat het bestreden vonnis verweerder van de telastlegging van onopzettelijke slagen of verwondingen vrijspreekt, enerzijds, omdat «ten aanzien van de verantwoordelijkheid voor de aanrijding, het al dan niet aanwezig zijn van een reglementair herhaald verkeersteken nummer 53, ter zake geen belang heeft, daar het pad in kwestie als dusdanig door de weggebruikers, inbegrepen partijen, als een fietspad erkend wordt, zodat in elk geval elk oorzakelijk verband bij deze eventuele inbreuk, ontbreekt», en anderzijds, omdat «de tegenstrijdige verklaringen van de partijen en de vaststellingen van de verbalisant een twijfel laten bestaan nopens de juiste omstandigheden van de aanrijding»;

Dat aldus de tweede reden welke de vrijspraak staft, door de rechter enkel ingeroepen wordt, omdat hij van oordeel is dat verweerder in ieder geval geen inbreuk heeft gepleegd op de wegcode wegens zijn plaats op het gedeelte van de baan dat als rijwielpad «erkend» werd;

Overwegende dat een gedeelte van de openbare weg reglementair een rijwielpad is slechts wanneer het aangeduid is als bestemd voor het verkeer van fietsen, al dan niet met hulpmotor, door speciale borden, namelijk door het gebodsteken 53, dat slechts geldt op het gedeelte van de openbare weg dat begrepen is tussen de plaats waar het aangebracht is en het volgende kruispunt;

Overwegende dat de omstandigheid dat weggebruikers of partijen een gedeelte van de openbare weg als rijwielpad «erkennen» niet van die aard is dat dit gedeelte van de openbare weg als dusdanig wettelijk kan worden beschouwd;

Dat hieruit volgt dat de rechter had moeten onderzoeken of het gedeelte van de openbare weg als rijwielpad «erkennen» niet van die aard is dat dit gedeelte van de openbare weg als dusdanig wettelijk kan worden beschouwd;

Dat hieruit volgt dat de rechter had moeten onderzoeken of het gedeelte van de openbare weg waarop eiser en verweerder in aanraking kwamen, reglementair een rijwielpad was, en, in ontkennd geval, of de plaats van verweerder op dit gedeelte van de baan geen inbreuk op de wegcode uitmaakte in oorzakelijk verband met het ongeval.

Dat het vonnis derhalve, niet wettelijk gerechtvaardigd is;

Dat het middel gegrond is;

Om deze redenen,

Vernietigt het bestreden vonnis, doch enkel in zover

het uitspraak doet over de burgerlijke vordering van eiser en over de kosten van die vordering; beveelt dat melding van het thans gewezen arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder in de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de correctionele Rechtbank te Antwerpen, zetelende in hoger beroep.

NOOT : Zie over het begrip «rijwielpad» Cass. 13 april 1964 (Pas. 1964, I, 863) en Cass. 14 januari 1963 (Pas. 1963, I, 565). Zie nog het antwoord op het tweede middel van Cass. 8 juli 1957 (Pas. 1957, I, 1339) waar het gebodsteken 53 als «speciaal» aangemerkt wordt.

RAAD VAN STATE.

6e Kamer. — 1 juni 1967.

Voorzitter : M. Moureau.

Raadsheren : M.M. Coyette en Holoye.

Auditeur : M. Dumont.

Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Vereisten.

Het vormgebrek in het verzoekschrift, waarin de vereiste uiteenzetting niet voorkomt, kan niet goedge maakt worden door een uiteenzetting van feiten en middelen die opgenomen is in een stuk, dat de Raad van State is toegezonden na het verstrijken van de termijn van zestig dagen voorgeschreven in artikel 4 van de procedure-regeling.

Barbiaux t./ De Nationale Kas voor Bediendenpensioenen.

Arrest nr. 12.427.

Gezien het op 12 juli 1966 ingediende verzoekschrift, waarbij Désiré Barbiaux de nietigverklaring vordert van de op 25 mei 1966 gewezen beslissing van de Hoge Commissie voor pensioenen (eerste kamer), die de beslissing *a quo* teniet doet en de administratieve beslissing bevestigt;

Overwegende dat het verzoekschrift als volgt is gesteld :

«Hierbij heb ik de eer beroep in te stellen tot nietigverklaring van de beslissing, die de Hoge Commissie voor pensioenen, eerste kamer, heeft gewezen en die mij op 31 mei 1966 ter kennis is gebracht.

Het kenmerk van die Commissie is het volgende : CSP/I/7231/9903/C3112» ;

Overwegende dat dit stuk geen «uiteenzetting van de feiten en middelen» bevat, zoals voorgeschreven in art. 2 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State; dat verzoeker vergeefs betoogt dat hij zijn middelen ontwikkeld heeft in zijn brief van 21 september 1966, die zijn verzoekschrift moet aanvullen; dat het vormgebrek in het verzoekschrift, waarin de vereiste uiteenzetting niet voorkomt, niet goedge maakt kan worden door een uiteenzetting van feiten en middelen die opgenomen is in een stuk, dat de Raad van State is toegezonden na het verstrijken van de termijn van zestig dagen voorgeschreven in art. 4 van de procedureregeling; dat het beroep niet ontvankelijk is,

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

29 juni 1967.

Voorzitter : M. D. Verougstraete.

Raadsheren : MM. Beeckman en Le Fevere de ten Hove.

Advocaat-generaal : Mr. Stevigny.

Advokaten : Mrs. R. Van de Vorst en Bulckaert.

Militair. — Uitoefening van de dienst. — Orgaan van de staat. — Verhouding meerdere tot mindere.

De militair die, als hiërarchische meerdere, ter gelegenheid van de uitvoering van zijn dienst, de terugtocht naar de kazerne organiseert, handelt als orgaan van de Staat, zelfs indien het gebruik van het transportmiddel, zonder toelating van een officier, verboden is en er zelfs een reeds georganiseerd transportmiddel bestaat.

Het behoort niet aan de hiërarchische mindere zijn overste opmerkzaam te maken dat hij de militaire reglementen overtreedt of zich niet in staat bevindt om een voertuig te besturen.

X. c./Ministerie van Landsverdediging.

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten ;

Gezien de stukken, o.m. de expeditie van het vonnis dd. 31-3-1966 verleend door de rechtbank van eerste aanleg te Veurne, waartegen tijdig en in regelmatige vorm beroep werd ingesteld ;

Overwegende dat geïntimeerde, die soldaat-militiaan was, op 24-2-1965, dag van zijn afzwaaien uit het leger in de voormiddag een paar uren had vertoeft in de kantien, gelegen op circa 2,7 km van de kazerne te Koksijde, samen met kameraden en in het bijzijn van zijn hiërarchische overste, eerste opperwachtmeester D. ;

dat hij rond 13.10' u., ten einde de kazerne te vervoegen om er te middagmalen, met andere militairen plaats nam op een jeep, welke een soldaat, op bevel van voornoemde D., was gaan halen ; dat D. het stuur van het voertuig nam, waarin in totaal zes personen hadden plaats genomen, tijdens de rit een bocht niet behoorlijk nam en, gekomen dicht bij de linker rand van de baan, het stuur bruuks naar rechts overtrok, met het gevolg dat de wagen omkantelde en dat de bestuurder dodelijk gekwetst werd, terwijl de inzittenden van de wagen, o.m. geïntimeerde verwondingen opliepen ;

Overwegende dat niet kan worden betwist dat D. bij het voeren van de jeep handelde als orgaan van de Belgische Staat ; dat hij in de loop van de voormiddag van 24-2-1965 op de parking 62 A generatoren had moeten overnemen en dat het ongeval gebeurde bij de terugtocht van de parkingzone naar de kazerne (zie verklaring van Kap. Cdt W. st. 13 strafbundel) ; dat hij aldus bij de uitoefening van de dienst bevel gaf aan een soldaat een jeep te gaan halen en de terugtocht naar de Kazerne van hemzelf en van de andere militairen organiseerde (zie o.m. verklaring wachtmeester X., st 16 keerzijde van de strafbundel) ; dat de omstandigheden dat het aan D. verboden was een jeep te gebruiken zonder toelating van een officier, dat meer personen op de jeep plaats namen dan reglementair toegelaten en dat D. en de andere militairen de kazerne vroeger (vóór 12.15 u.) of later (na 13.45 u.) hadden kunnen bereiken met de zgn. « taxi-camions » die het vervoer op het vliegveld verzekeren niets veranderen aan het feit dat D. in de uitoefening van zijn dienst en als orgaan van de Belgische Staat handelde ;

Overwegende dat het ongeval door de fout van D. veroorzaakt werd, wat ten andere niet betwist wordt ; dat de Belgische Staat echter beweert dat geïntimeerde zelf

voor de helft der geleden schade moet instaan daar hij plaats nam op een jeep bestuurd door een persoon in dronken toestand, en hij wist dat D. de jeep niet mocht gebruiken alsmede dat het verboden was met meer dan vier personen op een jeep plaats te nemen ;

Overwegende dat, indien het gebleken is dat D. op het ogenblik van het ongeval 1,40 gr. 0/00 alcohol in het bloed had, nochtans uit de verklaringen van de getuigen en de andere elementen van de strafbundel niet blijkt dat hij uiterlijke tekens van dronkenschap of van onbekwaamheid om een voertuig te sturen vertoonde ; dat het niet is uitgesloten dat het ongeval aan overdreven snelheid of aan een eenvoudige verstrooidheid van de bestuurder te wijten is ; (Zie desk. verslag T. bl. 6) ; dat in ieder geval niet bewezen is dat de militairen die met D. in de kantien hadden verbleven zich hadden moeten rekenschap geven dat D. niet in staat was een voertuig behoorlijk te sturen ;

Dat voorts D. de hiërarchische overste van geïntimeerde was en dat het aan een eenvoudige soldaat niet behoort zijn overste opmerkzaam te maken dat hij militaire reglementen overtreedt of zich niet in staat bevindt om een voertuig te sturen

Dat ten slotte niet is bewezen dat de omstandigheid dat 6 personen in plaats van 4 op de jeep hadden plaats genomen tot het ongeval heeft bijgedragen ;

Overwegende dat het beroep dienvolgens ongegrond is ;

Om deze redenen,

bevestigt....

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer. — 16 juni 1967.

Voorzitter : M. Verwilghen.

Raadsheren : M.M. Bareel en Elleboudt.

Advocaat-generaal : M. Convent.

Advocaten : Mrs. Piret G. (Dendermonde) en Langohr (Antwerpen).

Verhaal van de verzekeraar op de verzekerde volgens de wet van 1 juli 1956. — Artikel 26/6 van het modelcontract bij alcoholische intoxicatie 1,5 per duizend. — Wet van 11 juni 1874 en artikel 26/9 van modelcontract terzake grove fout.

Het verhaal van de verzekeraar tegen de verzekerde is terecht gegrond volgens artikel 26/6 van de verzekeringspolis-auto (« wanneer het motorrijtuig bestuurd wordt door een persoon die niet voldoet aan de voorwaarden door de Belgische Wet en besluiten voorgeschreven om dat motorrijtuig te mogen besturen »), indien de verzekerde door het verbruik van alcoholische dranken minstens 1,5 gr. per duizend alcoholgehalte in zijn bloed had, en derhalve strafbaar was en gestraft werd krachtens art. 2, 3° van de wet van 1 augustus 1899 gewijzigd door de wet van 15 april 1958.

Het verhaal is bovendien gegrond volgens art. 16 van de wet van 11 juni 1874 en art. 26/9 van de polis, wegens zware fout als oorzaak van het ongeval ; voor de zware fout volstaat het dat de verzekerde, door de alcoholische dranken in te nemen die hij dronk, wist of moest weten dat hij in een toestand van alcoholische intoxicatie zou geraken, waardoor het risico, waarvoor hij verzekerd was, aanzienlijk verzaamd werd.

A... t./ N.V. Mercator.

Overwegende dat de eerste rechter de doeleinden van de oorspronkelijke eis en de omstandigheden van het ongeval juist heeft uiteengezet; dat het Hof naar deze uiteenzetting verwijst;

Overwegende dat geïntimeerde, als verzekeraarster van de burgerlijke aansprakelijkheid van appellant, de gekwetsten van het aangereden voertuig vergoedde; dat haar eis steunend op artikelen 25/6 en 25/9 van de verzekeringspolis, strekt tot terugbetaling door appellant van de bedragen die zij uitbetaald heeft en nog zal moeten betalen;

Overwegende dat de eerste rechter terecht en met oordeelkundige beweegredenen die het Hof overneemt, de eis gegrond heeft verklaard;

Overwegende, inderdaad, dat de elementen van het strafrechtelijk onderzoek en het korrektioneel vonnis de dato 10 april 1964 het onbetwistbaar bewijs leveren dat appellant, op het ogenblik van het ongeval, ten gevolge van het verbruik van alcoholische dranken, niet voldeed aan de voorwaarden door de wet en reglementen voorgeschreven om zijn voertuig te mogen besturen;

Overwegende dat na het bezoek tussen 18.30 uur en 1 uur van verschillende drankgelegenheden waar appellant alcoholische dranken verbruikte, hij zich moest bewust zijn dat hij niet meer in staat was veilig een autovoertuig te sturen;

Overwegende dat appellant in gebreke is gebleven het bewijs te leveren dat het ongeval niet aan het gebruik van alcoholische dranken te wijten is, doch aan een vreemde oorzaak;

Overwegende, inderdaad, dat hij, tijdens het strafrechtelijk onderzoek, geen gewag heeft gemaakt van een beweerde slechte toestand van de rijbaan; dat dergelijke toestand door geen element van het strafrechtelijk onderzoek wordt gestaafd;

Overwegende dat geen aanleiding bestaat om heden een onderzoek daaromtrent toe te laten, onderzoek dat, vier jaren na het ongeval geen doeltreffende inlichtingen zou kunnen geven;

Overwegende dat de eerste rechter insgelijks terecht het recht tot verhaal van geïntimeerde tegen appellant heeft aangenomen;

Overwegende, inderdaad, dat dergelijk verhaal onbetwistbaar voorkomt op voet van de wet van 1 juli 1956 op de verplichte autoverzekering wanneer, zoals in het huidige geval, het recht tot verhaal in de contractuele verzekeringspolis uitdrukkelijk voorzien is;

Overwegende dat deze beschouwingen doen blijken dat appellant zonder grieven is tegen het bestreden vonnis;

Om deze redenen :

Het Hof,
Ontvangt het beroep doch verklaart het ongegrond;
Bevestigt het bestreden vonnis.

NOOT: Zie hieronder vonnis a quo met noot.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e bis Kamer. — 27 mei 1966.

Voorzitter : M. De Preter.

Rechters : M. Massa en Mw. Deman.

Advocaten : Mrs. Langohr en Piret G. (Dendermonde).

Verhaal van de verzekeraar op de verzekerde volgens de wet van 1 juli 1956. — Artikel 26/6 van het modelcontract bij alcoholische intoxicatie 1,5 per duizend. — Wet van 11 juni 1874 en artikel 26-9 van modelcontract terzake grove fout.

Het verhaal van de verzekeraar tegen de verzekerde is terecht gegrond volgens artikel 26/6 van de verzekeringspolis-auto (« wanneer het motorrijtuig bestuurd wordt door een persoon die niet voldoet aan de voorwaarden door de Belgische Wet en besluiten voorgeschreven om dat motorrijtuig te mogen besturen »), indien de verzekerde door het verbruik van alcoholische dranken minstens 1,5 gr. per duizend alcoholgehalte in zijn bloed had, en derhalve strafbaar was en gestraft werd krachtens art. 2, 3° van de wet van 1 augustus 1899 gewijzigd door de wet van 15 april 1958.

Het verhaal is bovendien gegrond volgens art. 16 van de wet van 11 juni 1874 en art. 26/9 van de polis, wegens zware fout als oorzaak van het ongeval; voor de zware fout volstaat het dat de verzekerde, door de alcoholische dranken in te nemen die hij dronk, wist of moest weten dat hij in een toestand van alcoholische intoxicatie zou geraken, waardoor het risico, waarvoor hij verzekerd was, aanzienlijk verzwaaard werd.

N.V. Mercator t./ A...

Overwegende dat te Strombeek-Bever op 6 april 1963 omstreeks 1.15 uur verweerder met zijn personenauto op de Noorderring reed in de richting Antwerpen; dat ter hoogte van de bruggen van de rijbaan Brussel-Antwerpen, waar deze rijbaan een lichte bocht beschrijft, hij met grote snelheid volledig links op de rijbaan reed; dat uit tegenovergestelde richting een personenauto kwam aangereden, houdende de rechterzijde van de rijbaan, en bestuurd door C... C. met als medeinzittenden zijn echtgenote J... E., D... F. en R... A.; dat verweerder dit laatste voertuig in de linkerflank aanreed; dat al de in het ongeval betrokken personen gekwetst werden; dat na de aanrijding het voertuig van verweerder bleef voortrijden over een afstand van ongeveer 200 meter;

Overwegende dat verweerder meende dat hij rechts op de baan reed; (P.V. 634 van 6-4-1963 Rijkswacht Asse);

Overwegende dat de ontleding van het bloed van verweerder wees op een alcoholgehalte van 1,72 gr. per liter op het ogenblik der feiten; dat de deskundige geneesheer besloot tot een « onbetwistbare staat van alcoholische vergiftiging »;

Overwegende dat bij vonnis dd. 10 april 1964 van de Korrektionele Rechtbank te Brussel verweerder veroordeeld werd hoofdens onvrijwillige slagen of verwondingen en hoofdens het besturen van een voertuig na alcoholische dranken in zulkdanige hoeveelheid te hebben gebruikt dat het alcoholgehalte in zijn bloed op het ogenblik dat hij bestuurde of leidde ten minste 1,5 gr. per duizend bedroeg;

Overwegende dat aanlegster, als verzekeraar van de burgerlijke aansprakelijkheid van verweerder, de ge-

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

kwetsten van het aangereden voertuig vergoedde; dat haar eis, steunend op art. 25/6 en 25/9 van de verzekeringspolis, strekt tot terugbetaling door verweerder van de bedragen die zij uitbetaald heeft en nog zal moeten uitbetalen;

Overwegende dat verweerder een uitvoerige bespreking houdt over een rechtsgrond, waarop hij meent dat de eis steunt, nl. art. 16 van de wet van 11 juni 1874; dat de Rechtbank deze argumenten niet moet beantwoorden daar aanlegster in haar dagvaarding en besluiten uitdrukkelijk verklaart haar eis te steunen enkel op art. 25/6° en 9° van de verzekeringspolis;

Art. 25/6° van de verzekeringspolis :

Overwegende dat luidens dit beding « wanneer het motorrijtuig op het ogenblik van het ongeval bestuurd wordt door een persoon die niet voldoet aan de voorwaarden door de Belgische wet en reglementen voorgeschreven om dat motorrijtuig te mogen besturen, bij voorbeeld ... de maatschappij de rechten kan uitoefenen die haar bij art. 24 zijn toegekend »; dat dit laatste verwijst op het recht van verhaal van aanlegster op de verzekeringsnemer;

Overwegende dat verweerder die het voertuig bestuurde wanneer hij door het verbruik van alcoholische dranken minstens 1,5 gr. per duizend alcoholgehalte in zijn bloed had, op dat ogenblik niet voldeed aan de voorwaarden door de wet en reglementen voorgeschreven om dat motorvoertuig te mogen besturen; dat de toestand waarin hij zich bevond strafbaar is krachtens art. 2-3° van de Wet van 1 augustus 1899, gewijzigd door de Wet van 15 april 1958; dat het feit dat verweerder op een zeer brede, goed verlichte en droge rijbaan, die slechts een lichte bocht beschrijft, uiterst links reed en meende dat hij rechts reed, aantoonde dat hij, ingevolge voormelde toestand, niet in staat was al de nodige manoeuvres uit te voeren zoals voorgeschreven door art. 10 lid 4 Wegcode;

Overwegende dat verweerder verwijst naar het klinisch onderzoek, dat tamelijk gunstig voor hem was, alsook dat de verbaliserende rijkswacht « omzeggens geen teken van dronkenschap » opmerkte; dat evenwel dient opgemerkt dat de rijkswacht verweerder eerst zag rond 4.15 uur, hetzij 3 uren na de feiten, en dat de geneesheer, die het klinisch onderzoek deed, verweerder eerst om 5 uur onderzocht; dat derhalve de toestand van verweerder, op het ogenblik van het ongeval, het meest nauwkeurig beoordeeld wordt op grond van zijn alcoholintoxicatie op het ogenblik der feiten en op grond van de zonderlinge rijbewegingen die hij uitgevoerd heeft;

Overwegende dat verweerder voorhoudt dat het ongeval zou te wijten zijn aan de toestand van het wegdek, en meer bepaald dat hij « verraderlijk terecht kwam in pekhopen, die aldaar op de rechterkant van de baan onverlicht waren achtergebleven, alwaar andere voertuigen vóór hem evenzo in moeilijkheden verbleven »;

Overwegende dat vooreerst dient opgemerkt dat verweerder de heikracht niet meer kan inroepen;

Overwegende dat hij bij zijn eerste verhoor door de rijkswacht niet sprak over voornoemde voorgehouden plaatselijke toestand die de oorzaak zou zijn van het links rijden; dat de bij het dossier gevoegde 2 foto's geen bewijs uitmaken van de voorgehouden gevaarlijke toestand van het wegdek; dat op éne foto wel vlekken op het wegdek te bemerken zijn, doch dat de aard ervan niet gekend is, en dat evenmin geweten is of zij en in welke mate zij glibberig waren; dat evenmin geweten is wanneer, noch door wie deze foto's en de door verweerder meegedeelde plannen gemaakt werden; dat op de andere foto uiterst rechts op de rijbaan of neven de rijbaan een hoopje aarde of andere

stof schijnt te liggen, waarvoor het gevaarsteken nr. 14 en een hekje staan; dat, indien verweerder de richting zou gevolgd hebben, die door pijlen is aangeduid op de door hem voorgelegde plannen, hij het hekje zou omver gereden hebben; dat de rijkswacht desontrent niets vaststelde en dat verweerder desontrent geen woord repte bij zijn verhoor; dat hij daarvan eerst op de correctionele zitting van 17 maart 1964 gewag maakte, hetzij bijna 1 jaar na het ongeval;

Overwegende derhalve dat deze verweermiddelen niet kunnen aanvaard worden;

Overwegende dat het ongeval niet te wijten is aan de toestand van het wegdek maar aan de toestand van verweerder zelf;

Dat de eis gegrond is op grond van art. 25/6° van de verzekeringspolis;

Art. 25/9° van de verzekeringspolis :

Overwegende dat de eis niet steunt op de dronkenschap van verweerder maar op zijn zware fout;

Overwegende dat de zware fout niet vereist dat deze gewild is, zoals verweerder dat uitlegt; dat het volstaat dat door de alcoholische dranken in te nemen, die hij dronk, verweerder wist of moest weten dat hij in een toestand van alcoholische intoxicatie zou geraken waardoor het risico, waarvoor hij verzekerd was, aanzienlijk verwaard werd; dat dit het geval was voor verweerder;

Overwegende dat een alcoholische intoxicatie van 1,72 gr. per liter een zware fout uitmaakt; dat zij de oorzaak is van beneveling van het verstand, van vermindering van de aandacht, en van vertraging van de reactie; dat, zoals hiervoor reeds gezegd werd, het klinisch onderzoek van verweerder 3,45 uur na de feiten, zijn toestand op het ogenblik van het ongeval niet weergeeft; dat de rijbeweging die verweerder uitvoerde een natuurlijk gevolg is van de hiervoor omschreven verzwakking van de persoonlijkheid; dat de toestand, waarin verweerder zich bevond, zó gevaarlijk is dat de wetgever verbiedt in die toestand een voertuig te besturen;

Overwegende dat verweerder ten onrechte meent dat de toepassing van art. 25/6° en 9° van de verzekeringspolis op het onderhavige geval onbillijk zou zijn;

Overwegende dat die bedingen contractueel overeengekomen werden tussen de partijen en hen dus verplichten; dat er niets onbillijks is in het verhaal van een verzekeringsmaatschappij tegen haar verzekerde wanneer deze laatste, bij een verkeersongeval, waarvoor hij verantwoordelijk is, zich in een toestand van alcoholische intoxicatie bevond die door de wet verboden is en gestraft wordt, en wanneer hij diensten-gevolge niet in staat was al de nodige manoeuvres uit te voeren, en wanneer hij ingevolge dezelfde toestand het ongeval veroorzaakte door zijn zware fout;

Overwegende derhalve dat de eis insgelijks gegrond is op grond van art. 25/9° van de verzekeringspolis;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Verklaart de eis ontvankelijk en tot vooralsnog gegrond in de volgende mate :

Veroordeelt verweerder om aan aanlegster te betalen de provisionele som van 275.379 fr.

NOOT. — 1. Het hierboven weergegeven vonnis en het hoger weergegeven bevestigend arrest zijn meldenswaard in het algemeen raam van de sinds de wet van 1-7-1956 veelvuldige verhaalvorderingen van verzekeraar tegen verzekerde; en meer bepaald terzake de onderscheidene gebieden van alcoholische beneveling sinds

hun verscherpte beteugeling door de aanvullingen van 15-4-58 in de wet op de Verkeerspolitie.

Zij hebben de bijzondere verdienste de geest en de letter van het modelcontract voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in zijn artikel 25/6 naar behoren te hebben toegepast, meer bepaald op de verzekerde «die niet voldoet aan de wettelijk voorgeschreven voorwaarden om een motorrijtuig te mogen besturen», doordat hij stuurt na zodanig alcoholisch drankverbruik dat het alcoholgehalte in zijn bloed ten minste 1,5 gr. per duizend bedraagt (wanbedrijf op 15-4-1958 ingesteld volgens art. 2/3 van de wet op de Verkeerspolitie).

Zij hebben ook de bijkomende verdienste het begrip *groeve fout* destijds reeds voorzien in de wet op de verzekering van 1874, en heropgenomen in art. 25/9 van het modelcontract, nogmaals in rechte juist te hebben geformuleerd, en vooral in feite met de nodige en voldoende elementen te hebben gestoffeerd.

Beide uitspraken blijven overigens buiten de sfeer van de eigenlijke *dronkenschap*, beteugeld bij art. 2/4 van de wet op de Verkeerspolitie, en opgenomen als speciale verhaalgrond in art. 25/10 van de polis.

2. De besproken bepalingen van de polis-auto volgens de wet van 1-7-1956 kunnen nuttigerwijze in herinnering gebracht worden:

artikel 25: de Maatschappij kan namelijk de rechten uitoefenen die haar bij artikel 24 zijn toegekend:

6. Wanneer het motorrijtuig op het ogenblik van het ongeval bestuurd wordt door een persoon die niet voldoet aan de voorwaarden door de Belgische wet en de reglementen voorgeschreven om dat motorrijtuig te mogen besturen, bij voorbeeld door een persoon die van zijn recht om te besturen vervallen verklaard is of een persoon die de vereiste minimumleeftijd niet bereikt heeft;

9. Wanneer het ongeval opzettelijk veroorzaakt werd of te wijten is aan een zware fout van de verzekerde;

10. Wanneer het ongeval gebeurd is op een ogenblik dat de verzekerde zich in staat van dronkenschap bevond, tenzij hij bewijst dat het ongeval geen verband houdt met de dronkenschap.

3. Als *rechtspraak* in dezelfde zin als de hierboven weergegeven uitspraken, met toepassing van artikel 25/6 op de gevallen van alcoholintoxicatie 1,5 per duizend kan nog aangehaald worden: Hof Luik, 2 juli 1961, Bul. Ass. 1961, blz. 709; Eerste Aanleg Dinant, 28 maart 1962, Bull. Ass. 1964, blz. 71; Eerste Aanleg Aarlen, 12 februari 1963, J.C.A.L. 1963-64, blz. 45; Vredegerecht Andenne, 15 maart 1963, J.C.A.L. 1963-64, blz. 143; Eerste Aanleg Antwerpen, Kamer 2bis, 17 juni 1965, onuitgegeven inzake Mercator t./ V.B.

M.L.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

16 juni 1967

Voorzitter: M. Driessen.

Rechters: M.M. Toppet en Spaas.

Openbaar ministerie: M. Dessers.

Advocaat: Mr. Zimmerman.

Arbeidsgerechtigd. — Wraking van een werknemer. — Art.

36, 5° van de wet van 9 juli 1926. — Toepassing. —

Voorzitter van een kamer die er geen stemrecht heeft.

Art. 36, 5° van de wet van 9 juli 1926 staat de wraking

toe van een werkrechter die zich uitgesproken heeft over de grond van de zaak.

In casu heeft de voorzitter van de bediendenkamer in gezelschap van een partij de wederpartij bezocht ten einde deze te overtuigen van haar ongelijk. Deze handwijze van de voorzitter wijst er voldoende op dat hij zich uitgesproken heeft over de zaak.

De voorzitter, evenals het openbaar ministerie, doet gelden dat hij wel voorzitter is van de bediendenkamer, maar er geen stemrecht heeft.

De wet maakt dit onderscheid niet: art. 36 gebruikt de term «werkrechter» in het algemeen en hierin is ook de voorzitter begrepen, zonder dat moet onderzocht worden of hij al dan niet stemrecht heeft in de kamer die hij voorziet.

Lamberts.

Akte van wraking:

Aangezien door exploit van gerechtsdeurwaarder Geuens te Tongeren dd. 3-2-1967 ten verzoeken van de Heer Arnols Augustin, bediende, wonende te Tongeren, Maastrichterstraat n° 12 (in werkelijkheid n° 128) een geding werd ingeleid tegen verzoeker voor de Werkrechtersraad van Tongeren, Kamer voor bedienden, ertoe strekkende verzoeker te horen veroordelen tot betaling aan dhr. Arnols voornoemd van een bedrag van zeven en vijftig duizend driehonderd vijftig frank, samen met de gerechterlijke intresten en al de kosten, tevens te horen bevelen dat verzoeker onmiddellijk aan dhr. Arnols de nodige getuigschriften inzake ontslag, voor de werkloosheid, getuigschrift van werk en attest inzake vacatiegeld zal afleveren en verzoeker bij gebreke dit te doen onmiddellijk binnen de drie dagen na de tussen te komen uitspraak verzoeker zich te horen veroordelen tot een bedrag van 50 fr. per dag vertraging in de aflevering van gemelde stukken, dit bedrag berekend vanaf de vierde dag der tussen te komen uitspraak en ten slotte om het tussen te komen vonnis uitvoerbaar te horen verklaren bij voorraad, zonder borgstelling en niettegenstaande alle verhaal;

Aangezien overeenkomstig artikel 36 der Wet van 9-7-1926 houdend de Organieke wet op de Werkrechtersraden de Werkrechters kunnen gewraakt worden wanneer zij zich uitgesproken hebben over de grond van de zaak;

dat terzake gebleken is naar aanleiding van een persoonlijke verschijning der partijen welke doorging op 13 april 1967 ingevolge tussenvonnis van voormelde Werkrechtersraad dat dhr. Voorzitter Rutten Mathieu vóór de inleiding der zaak voor de Werkrechtersraad tussengekomen is als raadsman van de partij Arnols Augustin, en zich zelfs in gezelschap van dhr. Arnols begeven heeft bij mijn verzoeker om deze van zijn ongelijk te overtuigen en regeling te bekomen van hetgeen thans voor de Werkrechtersraad gevorderd wordt door voormelde Arnols;

dat deze tussenkomst trouwens bekend was aan de partij Arnols, die er angstvallig over zweeg, evenals van de andere leden van de Raad, en verzoeker er enkel toevallig kennis van kreeg ingevolge de persoonlijke verschijning der partijen, vermits ook zijn raadsman van deze tussenkomst niet op de hoogte was;

dat ondanks schrijven door raadsman van verzoeker aan dhr. Voorzitter van de Werkrechtersraad gericht op 25 april 1967 waarin om vrijwillige terugtrekking van dhr. Rutten werd verzocht, deze tot op heden de mening schijnt toegedaan te blijven dat er niets ongepast in is om eerst een partij te vertegenwoordigen en daarna

de Werkrechtssraad voor te zitten die over dezelfde be-
twisting uitspraak hoort te doen;

dat er dus zeker in casu voldoende reden tot wraking
aanwezig is;

Om deze en alle andere redenen is het dat:

Ten jare 1900 zeven en zestig de vijfentwintig mei;

Ten verzoeken van dhr Lambrechts André, handelaar,
woonachtig te Hoeselt, Pasbrugstraat 1, Handelsregister
Tongeren 18018, hebbende als raadsman Mter Willy Zim-
mermann, advocaat, Hospitaalstraat 37, te Bilzen,

Ik ondergetekende Carlo Van Elst, gerechtsdeurwaar-
der, woonachtig te Mechelen aan Maas, Rozenstraat 5;
heb betekend en aangezegd aan dhr. Jean Louwet,
Griffier bij de Werkrechtssraad van Tongeren, dewelke
ik ontmoet heb op de Griffie der Burgerlijke Rechtbank
van Eerste Aanleg van Tongeren, ten Gerechtshove, Vrijt-
hof te Tongeren alwaar zijnde en er sprekende met hem-
zelf, en die mijn origineel geveiseerd heeft;

dat mijn verzoeker de Heer Rutten Mathieu, Werk-
rechter en Voorzitter in de Werkrechtssraad van Tonge-
ren, vraakt in het geding ingeleid door exploit van ge-
rechtsdeurwaarder Geuens te Tongeren dd. 3-2-1967 voor
genoemde Werkrechtssraad van Tongeren, Kamer van
bedienden, tussen mijn verzoeker en dhr Arnold Augus-
tin uit Tongeren;

En opdat hij er niet onwetend van zoude zijn heb ik
hem gelaten, zijnde en sprekende als hoger gezegd copie
van mijn tegenwoordig exploit, behoorlijk getekend door
mijn verzoeker, overeenkomstig de Wet;

Waarvan akte;

Kosten: Zeshonderd vijf en zeventig frank.

Ondergetekende Rutten Mathieu, Voorzitter van de
werkrechtssraad te Tongeren, Bedienden-Kamer, ver-
klaart dat hij niet akkoord is met de wraking van
Voorzitter in de Bedienden-Kamer, ingeroepen door
Mter Zimmermann, voor de zaak Arnols tegen Lam-
brechts, omdat

1. hij bij K.B. van 3-3-1961 benoemd werd als werk-
rechter van de Werkliedenkamer.

2. dat hij aangesteld werd als Voorzitter om beurtelings
te zetelen in de werklieden- en bediendenkamer.

3. dat hij ingevolge art. 25 alleen stemgerechtigd is in
de werkliedenkamer en niet in de bediendenkamer.

4. dat alleen werkrechtss-rechtkundigen en technische
bijzitters kunnen gewraakt worden (art. 36 Wet Werk-
rechtssraden).

Voor eensluidend afschrift afgeleverd aan de Heer
Procureur des Konings te Tongeren, ten einde te hande-
len volgens art. 38 van de wet op de Werkrechtssraden.

Advies van het Openbaar Ministerie

Aan de Heer Voorzitter en de Heren Rechters der
rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Ton-
geren;

Wij, Procureur des Konings, bij de rechtbank van eer-
ste aanleg te Tongeren, handelende in de hoedanigheid
van ons Ambt, hebben de eer U te vertogen:

in zake van wraking van de voorzitter der bedienden-
kamer, Werkrechtssraad te Tongeren, Lambrechts An-
dré, aanlegger, Hoeselt, raadsman Mter Zimmermann
tegen Rutten Mathieu, voorzitter bediendenkamer, te
wraken persoon;

Gelet op het inleidend exploit van deurwaarder Carlo

Van Elst d.d. 25-5-1967, betekend aan de heer Jean
Louwet, griffier van de werkrechtssraad, dat inhoudt
de heer Rutten, werkrechter en voorzitter in de werk-
rechtssraad te Tongeren te horen wraken in zake Arnols
Augustin tegen Lambrechts André, ingeleid bij exploit
van 3-2-1967;

Gezien het antwoord van de gewraakte persoon, waarin
hij weigert zich te onthouden;

Aangezien de heer Rutten, werkrechter is bij de werk-
liedenkamer; dat hij in de bediendenkamer geen werk-
rechter is en tevens geen stemrecht heeft (art. 25, 8e ali-
nea);

Aangezien de heer Rutten in zijn functie van voor-
zitter der bediendenkamer dus geen stemrecht heeft en
hij als opdracht heeft enkel de debatten te leiden;

Aangezien volgens artikel 36 de werkrechtss, de
rechtkundige en technische bijzitters kunnen worden
gewraakt, dat de heer Rutten ter zake zetelde als voor-
zitter van de bediendenkamer en hier niet de hoedanig-
heid van werkrechter had, temeer daar hij geen stemrecht
heeft in de bediendenkamer;

Aangezien in de wettekst nergens sprake is van wra-
king « voorzitter ».

Aangezien de eis in wraking van een werkrechter en
voorzitter in de werkrechtssraad bijgevolg niet ontvan-
kelijk is, minstens ongegrond.

Gezien artikel 38;

Om deze redenen:

Behage het de rechtbank, na desgevallend alle verdere
onderzoeksmaatregelen te hebben bevolen een vonnis te
vellen zeggende dat de eis van aanlegger niet ontvanke-
lijk, minstens ongegrond is en hem te veroordelen tot
de kosten.

Tongeren de 9 juni 1967.

De Procureur des Konings,

Vonnis

Gezien het verzoekschrift dat voorafgaat aangeboden
door de heer Jo Dessers, gedelegeerd substituut Procu-
reur des Konings;

Gezien de stukken van de procedure en inzonderheid
het voor eensluidend verklaard afschrift van een exploit
van gerechtsdeurwaarder Carlo Van Elst dd. 25 mei 1967,
houdende de wraking van Rutten Mathieu, werkrechter
en voorzitter van de Kamer bedienden van de werk-
rechtssraad te Tongeren;

Gezien het antwoord van de werkrechter Rutten Ma-
thieu, zoals weergegeven op het voor eensluidend ver-
klaard afschrift van het exploit van gerechtsdeurwaar-
der Carlo Van Elst dd. 25 mei 1967;

Gehoord de Heer Procureur des Konings in zijn advies;

Overwegende dat het niet betwist is dat de genaamde
Rutten Mathieu in de Werkrechtssraad te Tongeren,
werkrechter is in de kamer werklieden, en tevens Voor-
zitter van de Kamer Bedienden, doch zonder stemrecht
in deze laatste kamer;

Overwegende dat gezegde Rutten de kamer van be-
dienden voorzit, in een geschil hangende tussen Lam-
brechts André en Arnols Augustin;

Overwegende dat niet wordt betwist dat vóór de in-
leiding der zaak, gezegde Rutten, de partij Arnols ver-
gezeld heeft bij de partij Lambrechts, teneinde deze
laatste te overtuigen van zijn ongelijk; Dat door aldus
te handelen Rutten ongetwijfeld kennis had en kreeg van
de grond der zaak, en dat zijn gedragingen er voldoende
op wijzen dat hij partij heeft gekozen.

Overwegende dat art. 36, 5° der wet van 9-7-1926 de

wraking toestaat van een werkrechter, die zich uitgesproken heeft over de grond der zaak; dat de handelwijzen van gezegde Rutten er voldoende op wijzen dat hij zich uitgesproken heeft over de grond der zaak;

Overwegende dat het zonder belang is te onderzoeken of de wraking van een voorzitter-werkrechter al dan niet mogelijk is in de mate dat hij stemgerechtigd is in de kamer die hij voorziet; dat een dergelijke spitsvondigheid zeker niet door de wetgever gewild werd; dat art. 26 der wet van 9-7-1926 de term « werkrechter » in het algemeen gebruikt, en hierin begrepen wordt de voorzitter van de werkrechtshoofden; dat trouwens de rechtsleer een dergelijk onderscheid niet maakt (zie Les Nouvelles — verbo Les Juridictions du travail — n° 93 Personnes pouvant être récusées — Les Présidents, les conseillers prud'hommes, les assesseurs juridiques peuvent être récusés (art. 36 1°);

Overwegende dat de onpartijdigheid en de sereniteit van de debatten voor een rechtbank vereisen, dat een rechter zich zou onthouden van te zetelen in die zaken waarin zijn persoon kan besproken worden of in zaken waarvan hij kennis kreeg doordat hij met een of beide partijen gesproken heeft;

Overwegende dat de onthouding van de rechter zich des te meer opdringt wanneer een partij bezwaren maakt zoals ter zake;

Overwegende dat het totaal ongepast voorkomt dat de werkrechter voorzitter zich ter zake niet vrijwillig onthouden heeft om in deze zaak te zetelen;

Overwegende dat de wrakingsgrond vooropgesteld door de partij Lambrechts volledig gegrond voorkomt;

Gezien artt. 2, 30 tot 37 en 31 der wet van 15-6-1935;

Om deze redenen:

De Rechtbank,

Gehoord de Heer Substituut Procureur des Konings Dessers in zijn advies;

Verklaart de grond tot wraking van de werkrechter-Voorzitter Rutten Mathieu gegrond;

Beveelt dat de werkrechter-Voorzitter Rutten Mathieu zich zal onthouden om verder kennis te nemen van de zaak hangende tussen Lambrechts André en Arnolds Augustin;

Voegt de kosten bij de hoofdzaak en behoudt deze voor;

.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

3 november 1967.

Voorzitter: O. Pexsters.

Substituut procureur des Konings: Cleeren.

Advokaten: Mrs. Geyskens en Hoegars.

Gewijsde. — Vrijspraak. — Kwalificatie. — Feit. — Art. 21, 1e lid en 27 wegcode.

Het gewijsde van een strafrechtelijke vrijspraak betreft het feit en niet de kwalificatie.

Art. 27, 1 van de wegcode dekt niet dezelfde feitelijkheid als deze door art. 21, 1 van de wegcode.

H. c/Belgische Staat
(Ministerie van Landsverdediging).

Overwegende dat aanlegger van verweerder opeist de som van 44.140 fr. vermeerderd met de interesten en kosten, naar aanleiding van een verkeersongeval dat plaats greep te Leopoldsburg op 23 februari 1967;

Overwegende dat partijen wettelijk pleitbezorger stelden en de eis ontvankelijk is;

Overwegende dat het niet wordt betwist dat aanlegger met betrekking tot dit ongeval werd vrijgesproken wegens inbreuk op art. 21, 1e lid van de wegcode bij vonnis geveld door de correctionele rechtbank te Hasselt, zetelend in graad van beroep op 23 december 1966 en dat dit vonnis kracht van rechterlijk gewijsde heeft bekomen; dat bijgevolg de uitspraak betreffende « het feit » waarover het zich in dit vonnis handelt erga omnes vaststaat;

Overwegende dat verweerder ten onrechte opwerpt dat de in het zittingsblad van de eerste rechter vermelde franse getuigenissen voor nietig werden gehouden in graad van beroep; dat het vonnis in beroep uitdrukkelijk vermeldt « Dat evenwel deze nietigheid gedekt is door het tegensprakelijk eindvonnis van de Politie-rechter, krachtens art. 1 vier van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken »;

Overwegende dat het orgaan van verweerder art. 21, 4e lid en 25, 3e lid van de wegcode heeft overtreden en aansprakelijk is ingevolge artt. 1382 en 1384 van het B.W.;

Overwegende dat vervolgens verweerder opwerpt dat aanlegger ten gevolge van een ander feit dan dit waarvoor hij werd vrijgesproken verantwoordelijk is voor het veroorzaken van het ongeval namelijk het ontwikkelen van een overdreven snelheid;

Overwegende dat ter plaatse van het ongeval een snelheidsbeperking was aangebracht van 60 kilometer in het uur; dat aan de hand van de door de wagen van aanlegger nagelaten remsporen en schuifsporen (37 meter) dient te worden afgeleid dat aanlegger tegen meer dan 60 kilometer in het uur reed op het ogenblik van het ongeval;

Dat zijn snelheid als overdreven dient te worden bestempeld; dat dit een ander feit is dan dat waarvoor aanlegger werd vrijgesproken, en van aard is om zijn verantwoordelijkheid in het gedrang te brengen; dat inderdaad de schade aan de wagen van aanlegger toegebracht vergroot werd door de snelheid die hij op het moment van het ongeval ontwikkelde en hij derhalve voor één vierde dient te worden verantwoordelijk gesteld voor de schadelijke gevolgen van het ongeval;

Overwegende dat aanlegger het volgende toekomt:

1. Herstellingskosten :	39.940 fr.
2. genotsderving ex-aequo et bono :	
a) wachttijd twee dagen :	400 fr.
b) herstellingsduur acht dagen :	1.600 fr.
samen :	41.940 fr.

waarvan één-vierde of : 10.485 fr.
ten zijne laste blijft,

Dat hem bijgevolg toekomt : 31.455 fr.

Overwegende dat de bedragen ex-aequo et bono aldus werden geraamd bij gemis aan volstrekt vaststaande schadegegevens;

Gelet op de artt. 2-30 tot 37 der wet van 15 juni 1935 welke werden nageleefd;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

statuerende op tegenspraak, alle verdere en tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende, gehoord de heer Cleeren, gedelegeerd Substituut Procureur des Konings in zijn gedeeltelijk eensluidend advies gegeven in het nederlands ter openbare terechtzitting van de 6e oktober 1967, Verklaart de eis ontvankelijk en deels gegrond ;...

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN.

2e Kamer. — 9 januari 1968.

Voorzitter: M. Ardies.

Referendaris: M. Donckers.

Advocaten: Mrs. Dughin, P. Van Doosselaere, Coignon en Lauwers.

Overeenkomst. — Nietigheid. — Die enkel een beding aantast. — Geen nietigheid van de overeenkomst. — Toepassing.

Wanneer overeengekomen werd dat de geldsom die door een partij aan een andere verstrekt werd om er een wasserij mee in te richten, zal terugbetaald worden met maandelijkse stortingen vanaf het begin der exploitatie, en tevens bedongen werd dat de schuldeiser de wasserij van rechtswege zal mogen laten verkopen in geval van nieuw huwelijk van de schuldenaar, heeft de nietigheid van dit laatste beding niet tot gevolg dat de overeenkomst nietig is of dat de schuldenaar de maandelijkse stortingen niet moet verrichten: in casu zijn de overeenkomst en betalingsmodaliteiten immers niet afhankelijk van het nietige beding.

Neuville t./ Bol.

Overwegende dat de eis — zoals in besluiten door aanlegger geformuleerd — strekt tot het horen veroordelen van verweerster om aan aanlegger te betalen de som van 60.000 fr., vermeerderd met de vergoedende intresten, de gerechtelijke intresten en de kosten;

Overwegende dat aanlegger voorhoudt op 10 januari 1967 aan verweerster een bedrag van 1.000.000 fr. tegen een intrest van 6,5 % per jaar in leen gegeven te hebben ten einde deze toe te laten het materiaal nodig voor de inrichting van een wassalon aan te kopen;

dat verweerster zich verbond, zodra het wassalon in werking zou gebracht zijn, het geleende bedrag terug te betalen mits maandelijkse afkortingen van 10.000 fr. gedurende de eerste zes maanden en daarna met afkortingen van 15.000 fr. per maand;

dat het wassalon sedert 15 juni 1967 in werking is, doch dat verweerster nagelaten heeft de voorziene afkortingen van 10.000 fr. per maand te betalen;

dat aanlegger aldus van verweerster de betaling vordert van de afkortingen verschuldigd van 15 juni 1967 tot en met 15 november 1967, hetzij 6 x 10.000 fr. = 60.000 fr. en tevens akte vraagt van zijn voorbehoud om de nog verschuldigde bedragen te vorderen;

Overwegende dat verweerster de ontvankelijkheid van de eis niet betwist;

dat zij evenwel tot de ongegrondheid er van besluit om reden de overeenkomst, waarop aanlegger zijn vordering steunt, afgedwongen werd op een ogenblik dat zij de bijzit van aanlegger was en bovendien nietig is als zijnde aangegaan onder een nietige voorwaarde, strijdig met de goede zeden;

Overwegende dat door verweerster op 10 januari 1967 volgende verbintenis ondertekend werd;

« Je soussignée,

Bol Anna Maria, 4 De Valk Mortsel Anvers, carte d'identité nr. 66929, reconnais devoir la somme de 1.000.000 frs (Un million francs) à Neuville Gaston Ange 2 rue Gabrielle Petit à Nyon pour une installation complète d'un Salon Lavoir.

Dès la mise en marche de ce Salon Lavoir cette somme sera remboursable par des versements mensuels de 10.000 frs (Dix mille frs.) les 6 premiers mois et ensuite par des versements de 15.000 frs. (Quinze mille frs.).

Cette somme portera un intérêt de 6,50 % l'an. En cas de déconfiture, je m'engage formellement à continuer les remboursements dès que ma situation le permettra. Si après un délai de 6 mois, les versements ne se faisaient plus et principalement en cas de remariage ou d'inconduite notable, j'autorise de plein droit Neuville Gaston Ange de procéder à la vente de l'installation complète du Salon Lavoir ainsi que de ma maison pour payer les sommes restant dues.

Il est bien entendu que toutes les machines et accessoires restent la propriété de Mr. Neuville jusqu'au moment que le capital et intérêts auront été remboursés.

Lu et approuvé pour la somme de un million francs ».

Overwegende dat niet bewezen is dat deze verbintenis door aanlegger van verweerster zou « afgedwongen » zijn; dat evenmin bewezen is dat de door aanlegger aan verweerster toegestane lening zou ingegeven zijn door een ongeoorloofde drijfveer, die als determinerende oorzaak dient beschouwd te worden en de nietigheid van de tussen partijen gesloten overeenkomst tot gevolg zou hebben;

dat meer bepaald niet ten genoegen van recht bewezen is dat de lening toegestaan werd met het doel gebeurlijke buitenechtelijke betrekkingen tussen partijen te vergoeden of te bestendigen;

dat dergelijke betrekkingen overigens op zich zelf niet bewezen zijn en niet kunnen afgeleid worden uit het feit dat verweerster een echtscheidingsprocedure tegen haar echtgenoot voert, noch uit het door aanlegger aan verweerster verzonden telegram;

dat volgens de door beide partijen ter zitting verstrekte mededeling het wassalon door verweerster werd aangekocht en in werking is;

Overwegende dat de clausule waarop verweerster zich beroept enkel betrekking heeft op de machtiging die aan aanlegger door verweerster gegeven wordt « om het wassalon alsmede haar huis van rechtswege voor de nog verschuldigde bedragen te verkopen » in geval zij een nieuw huwelijk zou aangaan;

dat deze clausule wel is waar als zijnde strijdig met de goede zeden nietig is, doch niet tot gevolg heeft dat de tussen partijen gesloten overeenkomst nietig zou zijn, noch dat verweerster zou ontslagen worden de voorziene maandelijkse afkortingen aan aanlegger te betalen;

dat inderdaad de door deze laatste toegestane lening alsmede de voorziene betalingsmodaliteiten niet van de betwiste clausule afhankelijk zijn;

Overwegende dat dienvolgens tot de gegrondheid van de eis dient besloten te worden;

dat evenwel geen elementen voorhanden zijn om de door aanlegger gevorderde vergoedende intresten toe te kennen;

Om deze redenen,

maakt melding van de toepassing van art. 2 van de wet van 15 juni 1935;

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond;

veroordeelt verweerster om aan aanlegger te betalen de som van 60.000 fr. zijnde de vervallen afkortingen van 15 juni 1967 tot en met 15 november 1967, vermeerderd met de gerechtelijke intresten sedert 4 september 1967;

NOOT: Als enkel een beding nietig is en de overeenkomst voor het overige volledig geldig en nuttig is, strekt de nietigheid zich in principe slechts uit tot het beding dat ze doet ontstaan: alleen het beding wordt erdoor getroffen, tenzij er ondeelbaarheid is (Cass. 27 februari 1959, Pas. 1959, I, 653) of het nietige beding de enige bestaansreden van de overeenkomst is. Zie De Page, nr. 786.

VREDEGERECHT TE BERCHEM

7 november 1967

Rechter: M. Van Alsenoy.

Advocaten: Mrs. Verrycken en Humblet (Brussel).

Arbeidsongevallen.

1. Val van een trap. — Uitwendige kracht. — Arbeidsongeval.
2. Geneeskundig onderzoek van het slachtoffer. — Schedelletsel. — Geestesonderzoek. — In een taal die niet de taal van het slachtoffer is. — Verslag. — Te verwerpen.

1. De val van een arbeider van een kleine of grote hoogte (in casu van een trap) tijdens de uitvoering van het werk, moet als een arbeidsongeval beschouwd worden, aangezien de zwaartekracht de uitwendige kracht is die in werking treedt ingevolge het mistrappen, struikelen, enz.
2. Het doktersverslag betreffende het geestesonderzoek van eiseres, slachtoffer van een arbeidsongeval waarbij zij een schedelletsel heeft opgelopen, is in het Frans opgesteld. Het blijkt dat de dokters niet de taal van de zieke spraken en dat de zieke er zich over beklaagd heeft dat de dokters niet voldoende Nederlands kenden.

De rechter kan geen rekening houden met het franstalige verslag, niet alleen omdat de stukken van het geding in het Nederlands moeten opgesteld zijn, maar vooral omdat niet kan aangenomen worden dat een degelijk en grondig geestesonderzoek kan geschieden in een andere taal dan de moedertaal van de zieke. De taal is immers het voornaamste middel van onderling menselijk contact en precies dit menselijk contact (of de afwezigheid van contact) is van groot belang bij elk geestesonderzoek.

Boenders t/ N.V. De Vrede.

Aangezien de eis strekt: ten einde te horen zeggen voor recht dat de wetgeving op de arbeidsongevallen toepasselijk is op alle en ook huidige gevolgen van het arbeidsongeval opgelopen door eiseres op 10 februari 1966, in dienst bij de firma SIMCA te Berchem, en haar dienvolgens de wettelijke vergoedingen te horen toekennen;

Akte te horen verlenen aan eiseres van het feit dat de huidige dagvaarding wordt betekend onder uitdrukkelijk voorbehoud ook betaling te vragen voor de rekeningen verlopen vóór 11 december 1966 en vóór de inleidende dagvaarding;

Verweerster zich te horen veroordelen tot de kosten; Gehoord partijen in hun middelen en besluiten;

I. Overwegende dat Wij aanvaarden dat de eiseres het slachtoffer werd van een val van de trap tijdens de uitvoering van het arbeidskontraat;

Overwegende immers dat er eensluidende, gewichtige en nauwkeurige vermoedens bestaan die de val van de trap van eiseres bewijzen;

Overwegende dat zulks o.m. blijkt:

1° uit de verklaring van Bosmans Jeannine, die het slachtoffer met haar hand op het hoofd zag binnenkomen, en vroeg of ze van de trap gevallen was, waarop het slachtoffer ja knikte en het bewustzijn verloor;

2° uit de vaststellingen gedaan door de politie, die een schets opstelde, waaruit blijkt dat onderaan de trap de mat merkkelijk verschoven was en dat daar eveneens de bril en een schoen van het slachtoffer op de grond lagen;

3° uit de eerste verklaring van het slachtoffer gedaan aan de politie waarin zij zegt dat zij is uitgeschoven toen ze bijna beneden was;

4° uit de verklaring van Schroven die het slachtoffer na de val heeft zien binnenstropelen en het bewustzijn heeft zien verliezen;

5° uit de verwonding nl. schedeltrauma door de geneesheren vastgesteld, die overeenstemt met de houding van het slachtoffer toen zij werd gezien door Bosmans Jeannine;

Overwegende dat derhalve de vraag oprijst of een gewone val van de trap als een arbeidsongeval mag worden beschouwd, rekening houdend met de bepaling die de wetgever in de voorbereidende werken heeft gegeven van een ongeval, nl. een plotse abnormale gebeurtenis die de plotse werking van een uitwendige kracht veronderstelt;

Overwegende dat een val van een zekere hoogte verschillende aanleidingen kan hebben zoals struikelen, misstappen, duizeligheid ingevolge hoogtevrees, onpasselijkheid van het slachtoffer;

Overwegende dat bij een dergelijke val van een zekere hoogte de letsels meestal te wijten zijn aan een dubbele oorzaak: 1° het mistrappen, struikelen enz. van het slachtoffer; 2° de werking van de zwaartekracht. Men kan meestal zonder groot gevaar struikelen of zich mistrappen als men zich niet op een hoogte bevindt;

Overwegende dat derhalve de val van een arbeider van een kleine of grote hoogte tijdens de uitvoering van het werk, als een arbeidsongeval moet worden beschouwd, omdat de zwaartekracht de uitwendige kracht is die in werking treedt ingevolge het mistrappen, struikelen enz. . .;

Overwegende dat een andere zienswijze aanvaarden tot het onrechtmatig gevolg zou leiden dat arbeiders die in gevaarlijke omstandigheden op grote hoogte arbeiden, van de wettelijke vergoedingen zouden verstoken blijven wanneer zij na die val niet bewijzen dat een andere oorzaak dan de zwaartekracht het schadelijk gevolg heeft verwekt;

Overwegende dat het principe precies hetzelfde is voor een val van een grote hoogte of een kleine hoogte, daar een val van een kleine hoogte ook soms letsels verwekt; dat het meermalen voorkomt dat een val van een trap erge gevolgen heeft;

Overwegende dat verweerster trouwens de vergoedingen heeft uitbetaald en aldus eerst van oordeel was dat eiseres het slachtoffer was van een arbeidsongeval;

Overwegende dat Wij derhalve menen dat de val van eiseres een ongeval is;

II. Overwegende dat eiseres zich bovendien beroept op een verslag van Dr. Tyteca, opgesteld in de Franse taal en dat besluit: «1° Madame Hermans Nelly présente actuellement un tableau de neurose hystérique surchargé d'un élément de simulation; 2° les troubles sont en relation avec l'accident survenu le 10 février 1966 »;

Overwegende dat Wij reeds dikwijls hebben vastgesteld tijdens Onze zittingen gehouden om de overeenkomsten inzake arbeidsongevallen te homologeren, dat slachtoffers van arbeidsongevallen uit het Antwerpse zich naar Brussel moeten verplaatsen om daar onderzoek te worden door een dokter van de verzekeringsmaatschappij die geen Nederlands kent, zodat de slachtoffers zich bij Ons komen beklagen dat hun grieven niet werden angehooord of niet begrepen;

Overwegende dat men ter zake een geestesonderzoek heeft laten verrichten van de eiseres alleen door dokters die niet de taal spreken van de zieke, zodat die

een verslag opstellen in de Franse taal (Dr. Tyteca en Dr. Dumon);

Overwegende dat o.m. uit het verslag blijkt dat eiseres zich beklaagd heeft over het feit dat de handelende dokters niet voldoende Nederlands kenden (zie blz. 22 verslag Tyteca. Zie brief van 7 november 1966 aan «De Vrede» blz. 21 «Mijn vrouw is vlaamssprekend, en alle contacten gebeurden ofwel in het Frans ofwel in gebroken Vlaams, op één enkele uitzondering na»);

Overwegende dat Wij derhalve geen rekening kunnen houden met deze franstalige verslagen, niet alleen omdat de gedingstukken in het Nederlands moeten opgesteld zijn, maar vooral omdat Wij niet kunnen aannemen, dat een degelijk en grondig geestesonderzoek kan geschieden in een andere taal dan de moedertaal van de zieke;

Overwegende immers dat de taal het voornaamste middel van onderling menselijk contact is;

Overwegende dat precies dit menselijk contact (of de afwezigheid van contact) van groot belang is, bij elk geestesonderzoek;

Overwegende dat er dienvolgens een nieuw onderzoek van de eiseres moet geschieden door de hierna genoemde deskundige;

Overwegende dat a priori geen onderscheid moet gemaakt worden tussen objectieve en subjectieve letsels daar in de sommige gevallen de subjectieve letsels een gevolg kunnen zijn van een schedeltrauma, en voor de zieke reëel zijn;

Om deze redenen:

Uitspraak doende tegensprekelijk, alvorens te beslissen, benoemen als deskundige de heer Dr. Dellaert, zenuwarts, te Antwerpen, Italiëlei 207 b, met als zending in een beredeneerd verslag, bij het slot ervan schriftelijk onder eed te bevestigen, eiseres te onderzoeken en fysische en psychische letsels te beschrijven die ze vertoont ingevolge de val, eventueel te zeggen in welke mate een voorafbestaande pathologische toestand bijgedragen heeft tot het ontstaan van die letsels; de graad en de duurtijd der tijdelijke en bestendige werkonbekwaamheid te bepalen, verder op alle nuttige vragen van partijen te antwoorden;

Om, na nederlegging van het deskundig verslag door partijen besloten te worden en door Ons, Vrederechter, gevonnist als naar recht; behouden de kosten voor.

Alle akten van rechtspleging werden in het Nederlands opgesteld bij toepassing van art. 2 der wet van 15 juni 1935.

VREDEGERECHT TE SINT-MARIA-HOREBEKE

7 maart 1967.

Rechter: M. F. Deconinck.

Advocaten: Mrs. Vanden Broecke en De Croo.

Erfdienstbaarheden. — Recht van uitweg. — Plaats van uitoefening. — Verjaring.

Het recht op een noodweg (uitweg) kan bekomen worden voor een erf, dat uitsluitend voor bewoning wordt aangewend.

De ligging van een noodweg kan niet door verjaring worden vastgelegd, omdat de modaliteit van een recht enkel kan gevestigd worden op dezelfde wijze als het recht zelf. Welnu de wettelijke erfdiensbaarheden worden niet door verjaring verkregen, maar vinden als een persoonlijk recht hun oorsprong in de wet en ontstaan pas als zakelijk recht door het vonnis van toewijzing.

De ligging van de noodweg wordt door de rechter naar billijkheid bepaald. Niets kan de rechter beletten vast te stellen dat de noodweg billijkheidshalve dient behouden te worden daar waar hij in feite werd gebruikt gedurende lange jaren, zelfs wanneer dit nog niet gedurende ten volle dertig jaar het geval was.

Consoorten Hauwstraete t./
De Temmerman en Vaerewyck.

Gezien ons vonnis van 22 februari 1966, waarbij de heropening van de debatten werd bevolen, en ons vonnis van 19 april 1966, waarbij de heer René Van Paepegem als expert werd aangesteld;

Gelet op het deskundig verslag en het erbijgevoegde plan, neergelegd op 17 november 1966;

Gehoord de partijen tijdens de openbare terechtzitting van 7 februari 1967 en gezien de gezegelde conclusie van de verweerders;

1) Over de ontkenning van het recht van uitweg:

Overwegende dat het erf van de eerste verweerder, hoewel het aan het noordelijk uiteinde en meer bepaald in punt M paalt aan de voetweg nr 89, als ingesloten dient te worden beschouwd; dat die insluiting geenszins wordt ongedaan gemaakt door het feit dat de eerste verweerder langs een gepacht perceeltje tuin, toebehorende aan de tweede verweerder, de openbare weg kan bereiken, daar die toestand uiteraard een tijdelijk karakter vertoont;

dat de eerste verweerder onbetwistbaar recht heeft op een noodweg, daar het noodrecht kan bekomen worden door iedereen die een erf wil doen renderen, zelfs voor een erf dat uitsluitend voor de bewoning wordt aangewend (Cass. 21 oktober 1965, Pas., 1966, 236);

Overwegende dat het knelpunt van het geschil zit in de modaliteiten van het recht van noodweg: vooral de plaats van uitoefening en in mindere mate de breedte van de bedding; dat de eerste verweerder thans over een uitweg beschikt, die van uit punt B loopt over het eigendom van de eisers om op de Dempelstraat uit te monden in punt A; dat hij voorhoudt dat die weg meer dan dertig jaren bestaat, terwijl eerste eiseres tegenwerpt dat de eerste verweerder de weg «zou in gebruik genomen hebben rond het jaar 1956, toen zij in de kliniek lag; zij zou hem nooit, noch schriftelijk noch mondeling, hiervoor de toelating gegeven hebben» (zie deskundig verslag, blz. 3 onderaan);

Overwegende dat wij het standpunt bijtreden van L. Lindemans, die de zo logische stelling verdedigt dat de ligging van een noodweg niet door verjaring «vastgelegd» dus verkregen kan worden als modaliteit van het recht, om de eenvoudige reden, dat «wettelijke erfdiensbaarheden» niet door verjaring verkregen worden, maar als een persoonlijk recht hun oorsprong vinden in de wet en als zakelijk recht pas ontstaan door het vonnis van toewijzing; dat inderdaad de modaliteit van een recht gevestigd wordt op dezelfde wijze als het recht zelf (A.P.R., Tw «Erfdiensbaarheden», nrs 947, 950, 991 en vlg.);

dat, nu blijkt dat, naar de eigen verklaring van de eerste eiseres, de bestaande uitweg gedurende meer dan tien jaren, en, volgens de door de eerste verweerder overgelegde stukken, al veel langer in feite wordt gebruikt, de bedding van de noodweg billijkheidshalve op dezelfde plaats dient te worden behouden; dat die weg trouwens de kortste is (zie deskundig verslag, blz. 6, punt 6) en de minst schadelijke voor de eisers, althans over hun eigendom;

Overwegende dat de eerste verweerder het bewijs niet levert dat de weg ooit breder dan één meter is geweest en een dergelijke breedte ruimschoots beant-

woordt aan de behoeften van zijn erf (zie deskundig verslag, blz. 7, letter a); dat hij zich daarvan terdege bewust is, daar hij het pad over die breedte van een meter met een betonlaag heeft verhard;

dat dit betonneren weliswaar zonder de toestemming van de eisers is gebeurd, hetgeen af te keuren valt, maar zij geenszins bewijzen, en het bezwaarlijk zouden kunnen, dat zij daarvan enige schade of hinder onder vinden; dat een degelijke bekleding van het pad niet alleen voor de eerste verweerder maar ook voor de eisers voordelen biedt, en derhalve geen aanleiding ertoe bestaat het betonnen dek te doen verwijderen;

Overwegende dat de vraag tot betaling van een vergoeding voor het gebruik van de noodweg, hoewel daarop door de eisers niet speciaal de nadruk wordt gelegd, de onderhavige vordering niet te buiten gaat, en dat de onontvankelijkheid ervan niet wordt opgeworpen; dat de expert het jaarlijks door de eerste verweerder te kwijten bedrag oordeelkundig op 25,- frank bepaalt (zie zijn verslag, blz. 7, punt 7);

Overwegende dat wat voorafgaat aantoonde dat de tweede verweerder met het huidige geval niets te maken heeft en er geen reden voorhanden is om hem het onderhavige vonnis gemeen te verklaren;

2) Over het ladderrecht:

Overwegende dat de eerste verweerder zich niet ertegen verzet dat door de eisers aangestelde vaklui zijn erf zouden betreden, om herstellingen uit te voeren aan de achtergevel van het woonhuis, waarvan de eisers de mede-eigenaars zijn, maar rechtmatig erop aandringt dat hem vooraf zou worden aangekondigd wanneer de werken zullen plaatsvinden;

3) Over de wedereis:

Overwegende dat de hoofdvordering het ingewikkelde domein van de erfdienstbaarheid bestrijkt en de eisers zich te goeder trouw in de draagwijdte van hun rechten hebben kunnen vergissen, zodat de eerst verweerder ten onrechte aanspraak maakt op schadeloosstelling wegens tergend en roekeloos geding;

Op deze gronden:

Wij, Vrederechter van het kanton Sint-Maria-Horebeke,

Gelet op de artt. 2, 3, 4, 30, 35, 37, 40 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Beslissende op tegenspraak en in eerste aanleg,

Alle andere en strijdige conclusies verwerpende;

1. Wijzen de eerste drie punten van de hoofdvordering af; Erkennen het recht van noodweg voor de exploitatie van het ingesloten erf van de eerste verweerder;

Bepalen op één meter de breedte van de uitweg;

Leggen de plaats van uitoefening van de erfdienstbaarheid vast op het eigendom van de eisers en meer bepaald langs het uitgestippelde traject, dat op het door de expert geschetste plan loopt van de letter A naar de letter B;

Stellen de jaarlijks door de eerste verweerder te betalen vergoeding vast op 25 fr.;

Bevelen dat het deskundig verslag en het plan aan het onderhavige vonnis zullen gehecht blijven;

2. Machtigen, wat het vierde punt van de hoofdvordering betreft, de eisers om door vaklui herstellingen te laten uitvoeren aan de achtergevel van hun woonhuis en daartoe het eraan palende erf van de eerste verweerder te betreden, acht dagen na de betekening van dit vonnis, met kennisgeving minstens twee dagen vooraf bij ter post aangezekende brief van dag en uur waarop met de werken een aanvang zal worden genomen en mits de uitvoering ervan voort te zetten en te voltrekken zonder onderbreking, behoudens geval van overmacht;

3. Ontzeggen de eerste verweerder zijn tegenvordering tot betaling van schadevergoeding;

4. Stellen de tweede verweerder buiten de zaak;

5. Leggen de gerechtskosten, erin begrepen die verbonden aan het deskundig onderzoek, voor een vierde ten laste van de eerste verweerder en voor de drie vierden ten laste van de eisers;

6. Verklaren het onderhavige vonnis uitvoerbaar, ongeacht elk rechtsmiddel en zonder borgstelling.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie der Balie bij het Hof van Beroep te Gent.

Voordracht van de Heer Robert Raes, Assistent aan de Rijksuniversiteit te Gent.

«Automatisering en Rechtspraak».

Onze nieuwe Voorzitter, Mr. Marcel Storme, heeft de voordrachtenreeks van het gerechtelijk jaar 67-68, laten inzetten met een toekomstbeeld. Op 5 oktober 67, was de eerste kamer van het Hof van Beroep, gevuld met belangstellenden uit balie en magistratuur, voor het beluisteren van de heer Robert Raes, Assistent aan de Universiteit te Gent, over: «Automatisering en rechtspraak». Misschien was er bij sommigen wel de vage hoop dat in de toekomst een geldinwerpmachine vonnissen zou afleveren. Deze illusie werd echter vlug verdreven. Immers, aldus de spreker, een oordeel over de omwisselbaarheid van rechter en ordinator kan slechts geveld worden na een theoretische, structurele analyse van de denkactiviteit van de rechter, bij de rechtstoepassing. Hoe complex deze denkactiviteit wel is, valt echter moeilijk onder woorden te brengen. Het is belangrijk daarbij over een model te beschikken, aan de cybernetica of stuurkunde ontleend, waarrond de resultaten van deze structurele analyse gegroepeerd kunnen worden. Tenslotte moet de vraag opgelost worden, welke processen van het rechterlijk denken, welke elementen van het model voor automatisatie in aanmerking komen en wat op heden hun aanwendbaarheid in de ordinatorpraktijk aantoonde.

Het rechterlijk oordeel kan omschreven worden als een denkactiviteitsproces dat gekenmerkt wordt door de fazen van voorbereiding, oriëntatie, beslissing en dit in interactie met de sociale omgeving, gevolgd door de controle van alle voorafgaanden. De juridische redenering van de rechter is ingebed in een sociale omgeving. Elke beslissingsactiviteit vangt aan met een vraag-situatie, die in een welbepaalde vorm aan een eenheid die beslist, voorgelegd wordt. Na de ontleding van de feitelijke situatie-karakteristieken, vertaalt men het probleem in een vraag-aan-het-recht: of er in de bestaande normen van de rechtsordening reeds een rechtsnorm aanwezig is die op die situatie van toepassing is?

Bij aanwezigheid van een rechtsnorm stelt men vast welk rechtsgevolg overeenkomstig de gegeven rechtsordening aan het particulier geval gehecht moet worden. De beslissingsactiviteit komt tot uiting in het antwoord welke opgezochte norm van toepassing zal zijn.

Volgens de graad van overeenkomst tussen situatie en rechtsnorm waarover inlichtingen ingewonnen worden, kan men drie beslissingstoestanden onderscheiden:

1. Isomorfiegevallen: a) uit de aangegeven beslissing volgt een enkel rechtsgevolg; b) de aangewezen beslissing impliceert meerdere rechtsgevolgen; c) de situatie kan gesubsumeerd onder twee of meer onderling tegenstrijdige rechtsnormen;

2. Interpretatiegevallen: a) een enkel rechtsregel is daarbij van toepassing; b) een keuze tussen twee of meer rechtsnormen dringt zich op;

3. Geen rechtsnorm aanwezig: de feitelijke situatiesmerken behoren niet tot het betekenisdomein van welke regel dan ook.

Na deze beëindigde analyse is het mogelijk een model op te stellen, aan de stuurkunde ontleend, voor beslissingsactiviteiten in het domein van de rechtstoepassing. De specifieke eigenschappen van het cybernetisch model kan men aanwijzen in de redenerende activiteit van de rechter.

De elementen van dit model die voor de automatisering in aanmerking komen zijn verbonden met de informatieverwerkende functie van de jurist, terwijl de denkactiviteit in verband met de isomorfiegevallen met één en meer rechtsgevolgen reeds gedeeltelijk voor de automatisatie in aanmerking komt. Tenslotte wordt onderzocht of voor de interpretatie-activiteit reeds een automatische verwerking gevonden wordt. De nieuwigheid van het onderwerp en de werkelijk ingewikkeldheid van elk denkproces waren voor het belangstellend publiek haast onoverwinnelijke moeilijkheden om de spreker te begrijpen, die nochtans met behulp van bord en krijt het schema van het rechterlijk oordeel grafisch wist voor te stellen.

Dat deze voordracht de vrucht was van jarenlange studie en scherpzinnige ontleding werd wel door eenieder aanvoeld en het publiek was dan ook de spreker erkentelijk, dat hij de moeilijkheden van de automatisering van de rechtspraak op zo rechtzinnige wijze aantoonde. Gans wat anders is de automatisering van de rechtsdocumentatie (vgl. onderneming Credoc), waar de ordinator slechts de rol van automatische boekery vervult. Op dit stuk zal de automatisering zeker weldra haar nut opleveren.

Op vonnissen door een ordinator gewezen, zullen wij vooralsnog moeten wachten.

Geert Baert.

Vlaamse conferentie der Balie bij het Hof van Beroep te Gent

Herfstuitstap.

Vlaamse Conferentie op reis naar Parijs.

Op reis naar Parijs, met de Vlaamse Conferentie!

Deze herfstuitstap is terug een succes geworden. De zwerm reisduiven streek vrijdag, 10 november rond tien uur neer in het Sint-Pietersstation. Geen zorgen voor kaartjes noch gaatjes. Alles was geknapt dank zij de goede zorgen van onze ijverige secretaris Mr. Jan Van Severen.

De lunch in de restauratiewagen was nog niet verteerd, toen de groep in de Gare du Nord te Parijs de vrije vleugels kon uitslaan. De dames, aangetrokken door geuren en kleuren, gingen winkelen; liefhebbers van moderne architectuur bezochten het gebouw van de O.R.T.F., en nog anderen verdwenen in de natuur. Elk een was die avond terug op post «Aux Folies-Bergères», kwestie van kulturele vorming. Dat velen grote dorst hadden gekregen na zulke inspanningen, valt te begrijpen. Gelukkig wist onze voorzitter, Mr. Marcel Storme, bijna zelf Parijsenaar, passende verfrissings-oorden op te sporen.

Gans anders dan in Londen, uitstap van vorig jaar, was in Parijs van 11 november-viering weinig te bespeuren. Geen rode papavers(...) 's Zaterdagsoormiddags ontdekten we de Flandria-boten op de Seine. Sommigen bleven liever langs de kaaien slenteren en vonden hun gading in de boekenhuisjes, waar wel een en ander «goed verlucht» ten toon was gesteld.

Toch liepen alle wegen naar Montmartre en de Sainte-Chapelle. De afgevaardigde van de Stafhouder van de Parijse balie was zo welwillend ons hier rond te leiden.

Dat Frankrijk weldra beschermingstroepen zou sturen naar de V.S. en de andere Transatlantische Franse Provincies, vernamen wij in het Théâtre Fontaine. Wat er nadien bij «Madame Arthur» of in de «Petite Villa» werd verteld, zijn staatsgeheimen.

In elk geval, konden de schatten van de U.R.S.S. 's zondags bezichtigd worden, als ge maar tijdig uit bed was geraakt. Voor de hoogvliegers bleef nog de Eifeltoren of de Notre-Dame.

Dat alles veel te vlug verlopen is, moet niet gezegd worden. Op de denderende trein hadden we nog de goede nasmaak van de Bourgogne en kazen. Anderen droomden: «Paris, c'est une blonde». Maar de kaartspelers op de trein, die kaartten voort... (tot volgend jaar!)

Geert Baert.

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

Op 5 januari jl. stelde Voorzitter, Meester J. Van den Heuvel — met de nodige dosis humor — de spreker van de avond voor, nl. onze konfrater Meester Roger Lallemand, die, als primeur voor de Belgische Balies, zou spreken over «L'Affaire Regis Debray et la Bolivie».

Meester Roger Lallemand, lid van de Brusselse Balie, en lid van de Belgische Liga voor verdediging van de Rechten van de Mens en van de Internationale Federatie voor verdediging van de Rechten van de Mens werd door deze instelling in de mogelijkheid gesteld drie reizen met korte tussenpauze naar Bolivia te ondernemen als toezichter.

Hij werd tot het proces in de gerechtszaal niet toegelaten uit hoofde van de mogelijk (verkeerde) interpretaties die zouden kunnen volgen.

Met een ongekend enthousiasme en een uitzonderlijk talent betoogde deze spreker dat het proces van Regis Debray dat in Bolivia werd gevoerd en dat uiteindelijk tot een veroordeling van deze jonge filosoof zou leiden tot 30 jaar gevangenisstraf, in feite het proces is van de leidende figuur van de guerilla, nl. Che Guevara.

Hij schetste dan, met het talent van de kenner, de situatie van Bolivia en zijn inwoners.

Een land, ongeveer zo groot als Frankrijk, met 4.000.000 inwoners, in feite een zéér onderontwikkeld land waarin het overgroot deel van de bevolking in de meest ellendige omstandigheden werkt in de mijnen, die de enige economie van het land uitmaken.

In deze «hel» belandt de 26-jarige Regis Debray, die, na het schrijven van zijn werk: «La Révolution dans la Révolution», waarin hij geenszins over filosofie handelt, reeds in de aktualiteit was getreden.

Op 6 maart 1967 komt hij te La Paz, op uitnodiging van de leidende figuur van de aldaar steeds weer opduikende guerilla's en wordt geïnterneerd in een groep, bestaande uit 50 man om aldaar van ideeën te wisselen met leider Che Guevara.

Zijn activiteit aldaar, zoals zou gebleken zijn uit het strafrechtelijk dossier beperkt er zich toe tot het betrekken van de wachtpost en het uitvoeren van kleine werkjes in het kamp zelf.

Groot was dan ook de verwondering van de spreker te vernemen dat, na de moord op de leidende figuur Che Guevara, Debray voor de rechtbank werd gedaagd wegens: 1. het vermoorden van verschillende soldaten; 2. diefstal van goederen toebehorende aan het Boliviaanse Leger; 3. het verspreiden van ideeën van zijn werk «La Révolution dans la Révolution» en 4. het deelnemen aan de activiteiten van de guerilla.

Meester Lallemand, die in de mogelijkheid was het strafdossier in te studeren, legt de absolute nadruk op het afwezig zijn van ieder bewijs of getuigenis wat de eerste en tweede aantijging betreft.

Wat de derde betichting betreft benadrukt hij het feit dat de guerillastrijd in Bolivië op volkomen verschillende leest is geschoeid dan deze gepropageerd in het werk « La Révolution dans la Révolution ».

Het vierde feit, de deelname aan activiteiten van de guerilla, was bewezen, maar hiervoor werden verschillende medebetichten vrijgesproken.

De avonturier Régis Debray werd echter tot 30 jaar gevangenisstraf veroordeeld en dit zonder enige repliek te kunnen brengen, en zelfs zonder het woord te mogen nemen.

De verdediging werd waargenomen door een Boliviaans advocaat, aangesteld door de staat zelf.

De dynamische spreker bewijst hiermede nogmaals dat het proces Debray het proces is geweest van Che Guevara en van de guerilla.

Wanneer deze « zaak Régis Debray » zulke weerslag heeft gehad in de internationale pers dan komt dit, volgens de spreker, omdat de figuur van Che Guevara fascineert en de revolutie te Bolivië eens te meer een poging was om de geschiedenis van dit land in een andere richting te leiden.

Volgens hem is hiermede echter de laatste poging niet genoteerd...

Een interessant debat volgde op deze overtuigende en zeer onderhoudende uiteenzetting.

* * *

Op 12 januari jl. stond een geleid bezoek aan het bedrijf van fotogravure Deschutter te Antwerpen op het programma van de Vlaamse Conferentie.

Een 30-tal confraters — de afwezigen hadden nogmaals ongelijk — verschenen op het appel.

Zij begrepen alvast dat zij de firma onderschat hadden.

Na een korte schets van de geschiedenis van het bedrijf « Fotogravure Deschutter » — firma die na de tweede wereldoorlog een grote uitbreiding nam en thans de grootste firma van Europa is en 425 mensen te werk stelt — begon een uiterst interessant en kleurrijk geleid bezoek doorheen de verschillende verdiepingen en laboratoria.

Opsommen wat aldaar getoond werd is ondoenlijk.

Er wordt gegoocheld met alle kleuren, duizenden re-touches worden aangebracht met de meest vaardige hand, er zijn ontwikkelingsmachines met automatische kleur-regeling, kleurpanelen worden milimeter per milimeter elektronisch overgebracht op een ander paneel (apparaten van meer dan 1.000.000 fr.) en nog meer, teveel om te vermelden.

Iedere konfrater die aan dit bezoek deel nam, zal U thans met de meeste overtuiging spreken over rasters, diep-, vlak- en hoogdruk en dies meer.

Na deze leerrijke tocht door de 5 verdiepingen van het gebouw van de firma werd een even kleurrijke receptie aangeboden in de Belgo-American Club waar eerst bescheiden, nadien heel wat meer luidruchtig de kleur van whisky en andere heerlijke dranken werd besproken.

Piet Blanckaert.

WETGEVING

KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Zitting 1967-1968

3 januari 1968.

WETSVOORSTEL.

tot wijziging van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek.

Amendementen

voorgesteld door de heer Defraigne.

Eerste artikel.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt:

« In artikel 1 van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, wordt het eerste lid van artikel 66 vervangen door wat volgt:

« De zittingen worden ten zetel van het gerecht gehouden. Het aantal, de dagen en de duur van de gewone zittingen worden door de Koning vastgesteld op advies van de voorzitter van de arrondissementsrechtbank, van de procureur des Konings, van de vrederechter of de rechter in de politierechtbank en van de stafhouder van de Orde van advocaten. »

Verantwoording.

De redenen welke ter verantwoording van het wetsvoorstel worden aangevoerd, gelden ook voor de tekst van het amendement. Het is niet mogelijk dat de voorzitter van de rechtbank van Eerste Aanleg, die overeenkomstig het wetsvoorstel voorzitter van de arrondissementsrechtbank moet worden, het gevaar zou lopen in een gelegenheid die afhankelijk is van de organisatie van de dienst der vrederechten en die tegelijkertijd een disciplinaire kwestie is, in de minderheid te worden gesteld door de voorzitter van de arbeidsrechtbank en de voorzitter van de rechtbank van koophandel.

Ook ziet men niet goed in waarom de voorzitter van de arbeidsrechtbank advies zou moeten verstrekken over de organisatie van de dienst in de vrederechten, aangezien de arbeidsrechtbank en de vrederechten toch geheel onafhankelijk werken.

Art. 2

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt:

« In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet wordt het derde lid van artikel 70 vervangen door wat volgt:

« De moeilijkheden worden door de voorzitter van de arrondissementsrechtbank beslecht op advies van de procureur des Konings. »

Art. 3 (nieuw).

Een artikel 3 (nieuw), toevoegen, dat luidt als volgt:

« In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet worden de leden 1 en 2 van artikel 72 vervangen door wat volgt:

« Ingeval een vrederechter en zijn plaatsvervangers wetig verhinderd zijn, verwijst de voorzitter van de arrondissementsrechtbank de partijen naar een andere vrederechter van hetzelfde arrondissement. De beschikking van verwijzing wordt gegeven op verzoek van de meest gerede partij, de partijen tegenwoordig zijnde of bij gerechtsbrief behoorlijk opgeroepen door de griffier, en de procureur des Konings gehoord.

Tegen die beschikking staat geen verzet noch hoger beroep open. »

Art. 4 (nieuw).

Een artikel 4 (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt:

« In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet wordt artikel 75 vervangen door wat volgt :

« De arrondissementsrechtbank wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. »

Art. 5 (nieuw).

Een artikel 5 (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt :

« In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet, wordt het eerste lid van artikel 88 vervangen door de volgende tekst :

« Het bijzonder reglement voor elke rechtbank wordt door de Koning vastgesteld op advies van de eerste voorzitter van het hof van beroep, de eerste voorzitter van het arbeidshof, de procureur-generaal, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, de voorzitter van de arbeidsrechtbank, of de voorzitter van de handelsrechtbank, al naar het geval, de procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de hoofdgriffiers en de stafhouder van de Orde van advocaten. »

Verantwoording.

Als de zaken zó worden geregeld, dat het advies over de inrichting van een rechtbank gegeven wordt door een college, zou dat tot gevolg kunnen hebben dat de voorzitter van de betrokken rechtbank zijn advies niet kan uitbrengen wanneer hij in de arrondissementsrechtbank in de minderheid gesteld wordt door zijn ambtgenoten die de twee andere rechtbanken voorzitten, welke in het gerechtelijk arrondissement zetelen.

Art. 6 (nieuw).

Een artikel 6 (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt :

« In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet wordt het derde lid van artikel 160 vervangen door de volgende tekst :

« De dienst in de rechtbank van eerste aanleg wordt verricht door de hoofdgriffier bij de rechtbank van eerste aanleg of door een van de griffiers bij die rechtbank die hij aanwijst. »

Art. 7 (nieuw).

Een artikel 7 (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt :

« In hetzelfde artikel 1 van dezelfde wet wordt het eerste lid van artikel 1228 vervangen door de volgende tekst :

« In het geval van artikel 811 van het Burgerlijk Wetboek wijst de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg een curator aan op verzoek van een der belanghebbenden of op vordering van de procureur des Konings. »

Verantwoording.

Waarschijnlijk is het ingevalge een onoplettendheid dat in het eerste lid de aanwijzing van een curator van de onbeheerde nalatenschap door de arrondissementsrechtbank behouden is. Die onoplettendheid is te wijten aan de tijdens de bespreking van het ontwerp van Gerechtelijk Wetboek aangebrachte wijzigingen.

Deze aangelegenheid dient onder de bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg te blijven. Het tweede lid van het artikel preciseert trouwens dat het hier om een beschikking gaat. De arrondissementsrechtbank wijst vonnissen en geeft geen beschikkingen. Artikel 1231 bepaalt dat het register waarin de aanwijzingen van curators van een onbeheerde nalatenschap worden ingeschreven, gehouden wordt ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg.

Er is trouwens tegenspraak tussen artikel 1228 en de nieuwe tekst van artikel 813 van het Burgerlijk Wetboek zoals die voorkomt in artikel 96 van artikel 3.

Art. 8 (nieuw)

Een artikel 8 (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt :

« In artikel 3 van dezelfde wet wordt artikel 96 vervangen door de volgende tekst :

« Artikel 813 van het Burgerlijk Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen : De door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg aangewezen curator is gehouden de staat van nalatenschap door een boedelbeschrijving te doen vaststellen.

Hij beheert de nalatenschap. De bepalingen van de afdeling 2 van dit hoofdstuk betreffende de tegeladmaking van het actief en de betaling van het passief door de onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaardende erfgenaam, zijn van toepassing op deze afdeling ».

MEDEDELINGEN

Vrije Universiteit te Brussel

De Vrije Universiteit te Brussel meldt de vacature van het volgende college aan de Faculteit der sociale, politieke en economische wetenschappen :

« Algemene ethnografie », in het nederlands (45 u.) (2de kandidatuur in de sociale wetenschappen, afdeling : industrieel landen).

De kandidaten die wensen in aanmerking te komen om het bovenvermelde college te doceren worden verzocht een volledig curriculum vitae, voor 15 februari 1968, aan de Heer Rector van de Universiteit, 50, Fr. D. Rooseveltlaan te Brussel 5, te laten geworden.

TIJDSCHRIFTEN

Algemeen Fiscaal Tijdschrift — jg 1967 - 68 nr. 3-4.

Van Fraeyenhoven G., De vaste inrichting in het licht van de harmonisatie van de toekomstige verdragen tegen dubbele belasting.

De Gemeente — jg 1967 nr. 12.

Borret J., Het probleem van de dubbele tuchtmacht over de architect-ambtenaar. — Verhasselt J., Verzoeg uw taal ! — Inhoudstafel.

Advokatenblad — Jubileumnummer : « De Balie in perspectief »

Hooft Graafland F.F., Ten geleide. — Verpaalen O.A.C., Vijftig jaar Advocatenblad. — Polak F.L., Een gis over de toekomst van het vrije beroep. — Van der Does J.A.E., Nieuwe werkterreinen voor de balie. — Wichers Hoeth L., Specialisatie. — De Savornin Lohman A.F., Kantoororganisatie. — Nijgh I.J.H.M., De vorming van de advocaat. — Roelvingk H.I.J., De balie en de bedrijfsjuristen ; een terreinverkenning. — Schaap K.P., Aferking van de taak van de balie. — Mathuisen J.K.M., De verdediger in strafzaken en de toekomst. — Sneepe K., Oudedags- en sociale voorzieningen voor de Balie. — Beekhuis C.H., Het tuchtrecht in de toekomst. — Van der Meij W., Het bureau der orde in de toekomst. — Hooftman J.C., De advocaat anno 2050 en de public relations.

Arbitrale Rechtspraak — jg 1967 nr. 560. Rechtspraak.

Journal des Tribunaux — jg 1967 nr. 4601. Van Ommeslaghe A., Le droit et l'équité.

Recueil de Jurisprudence du Droit Administratif et du Conseil d'Etat — jg 1967 nr. 3.

Molitor A., Droit administratif et sciences administratives.